

Zahraniční obchod ČR a inovace

Prof. Michal Mejstřík

ředitel a předseda představenstva EEIP, a.s., předseda dozorčí rady, ČAH, a.s.,
předseda Mezinárodní obchodní komory ČR, Praha

Přednáška na konferenci Festival Exportu

18. června 2014, Praha

Kolik je našich exportérů a kam vyvážíjí ?

Jak jsou odborně vybaveni ?

Počet vývozců celkem v období 2006 – 2013

Rok	Počet vývozců
2006	17055
2007	18531
2008	18527
2009	17792
2010	16405
2011	16303
2012	16722
2013	17991

Počet vývozců, kteří vyvezli zboží do EU v období 2006 – 2013 (1 vývozce může být zahrnut pouze jednou v daném roce)

Rok	Počet vývozců
2006	12364
2007	12750
2008	12977
2009	12234
2010	10280
2011	11802
2012	10271
2013	11223

Počet vývozců, kteří vyvezli zboží mimo EU v období 2006 - 2013 (1 vývozce může být zahrnut pouze jednou v daném roce)

Rok	Počet vývozců
2006	11140
2007	16096
2008	11966
2009	11269
2010	10829
2011	10098
2012	12295
2013	12985

Řada exportérů není profesionálně vybavena – zbytečná selhání

- **Semináře ICC CR 2014**

- 16. 4. **Financování pohledávek – Forfaiting**
- 23. 4. **Doprava zboží v mezinárodním obchodu**
- 29. 4. **NOZ – Uzavírání obchodních smluv**
- 5. 5. **Zkušenosti v zahraničním obchodě**
- 20. 5. **Zákon o obchodních korporacích**
- 18. 6. **Přeprava nebezpečných věcí po moři**

Těsnější spojení exportérů s ekonomickými diplomaty

- **Teritoriální setkání s vyjíždějícími velvyslanci již čtvrtý rok**

- 7. 1. Ázerbájdžán

- 11. 2. Španělsko

- 7. 1. Gruzie

- 2. 4. Libye

- 8. 1. Bělorusko

- 2. 4. Saúdská Arábie, Bahrajn a Omán

Plánujeme: Jižní Korea, Filipíny, Srbsko, Nizozemsko

- **Ostatní: WWW.ICC-CR.CZ**

- 9. 4. Kulatý stůl „Kostarika – obchod a investice“

- Plánujeme: 19.6 červen – Doing Business in Nigeria
26.6 Mongolsko

ICC ČR: spolupráce českých firem s Organizací islámské spolupráce (OIC)

ICC East-West Business Forum 2012 (18. – 19. září 2012, Praha, MZV)

- 250 účastníků z 30 zemí v Černínském paláci
- Obsah: potenciál vzájemné obchodní spolupráce mezi ČR a členskými zeměmi OIC, prezentace obchodních a investičních příležitostí v oboru energetiky, strojírenství, infrastruktury vodohospodářství, zdravotních zařízení...
- www.ewbf.cz

Islamic banking conference (29. květen 2012, Praha, ČNB)

- Spolupráce ICC ČR s ambasádami členských zemí OIC v Praze
- Obsah: představení islámského bankovního systému a jeho principů
- 300 účastníků

2014 květen Založení klubu českých podnikatelů při Dubajské obchodní komoře (s JUDr.Foubíkem) – DUBAI EXPO 2020

...spolupráce podpořena sérií teritoriálních setkání (i s novými českými velvyslanci) ohledně podmínek podnikání v Jordánsku, Uzbekistánu, Kazachstánu, Pákistánu, Iráku, Malajsii atd...

East-West Business Forum 2013:

EMERGING AFRICA

...ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí...

- hlavním cílem akce byla podpora českého vývozu a investic do vybraných zemí **AFRIKY**
- Egypt, Etiopie, Tunisko, JAR, Senegal, Rwanda, Gabon, Maroko, Alžírsko...
- součástí konference byla prezentace možností financování obchodu s africkým regionem (ADB, EBRD, ČEB, EGAP...)

East-West Business forum

2 0 1 3

25. – 26. 9. 2013

Černínský palác

www.ewbf.cz

East-West Business Forum 2014:

LATIN AMERICA

...ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí...

- hlavním cílem akce bude podpora českého vývozu a investic do vybraných zemí **Latinské Ameriky**
- Brazílie, Argentina, Mexiko, Peru, Venezuela, Chile, Kuba,...
- součástí konference bude prezentace možností financování obchodu s LATAM regionem (ČEB, EGAP, OECD, EXIMBank...)

East-West Business forum

2 0 1 4

14. – 15. 10. 2014

Černínský palác

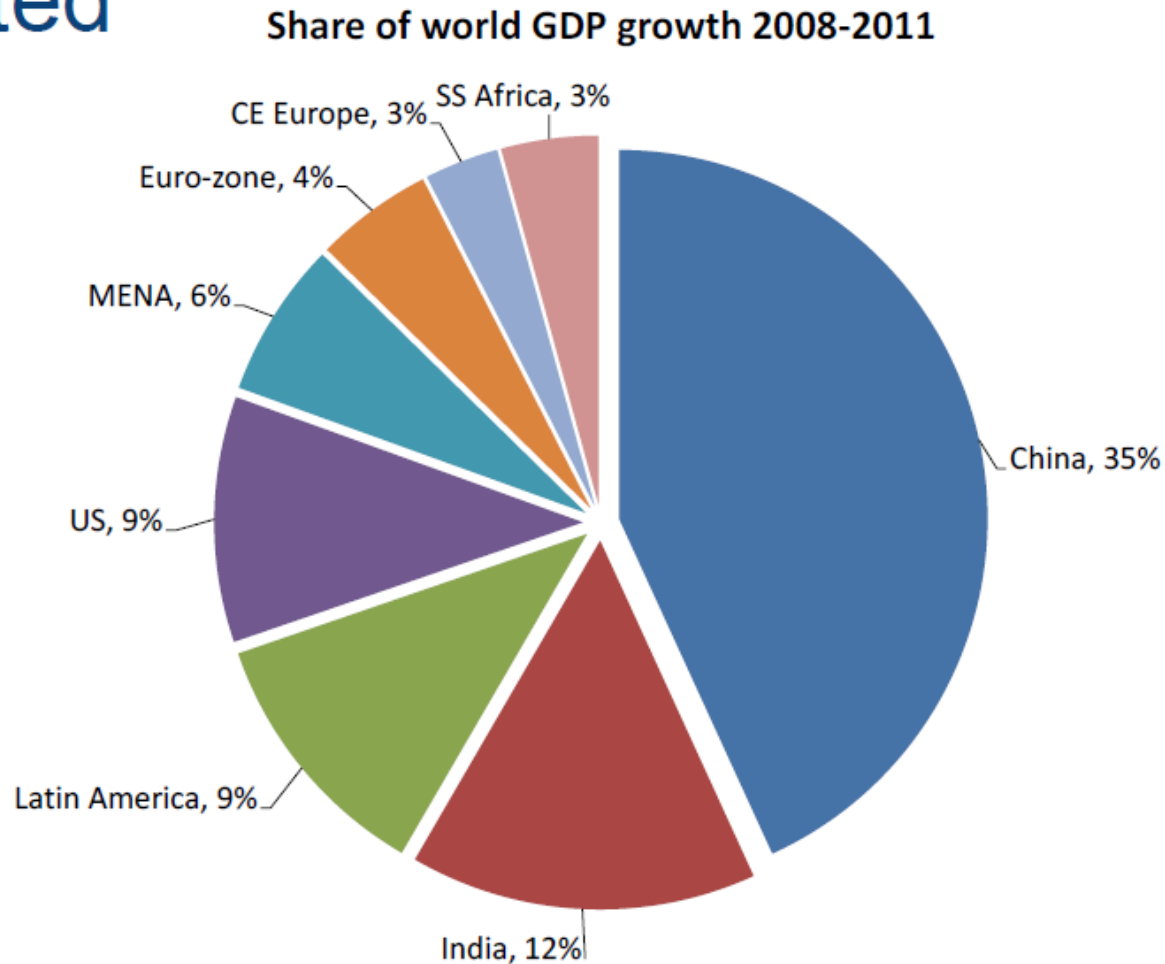
www.ewbf.cz

1. Úvodem

- Právě dnes pozorujeme nejrůzněji se měnící instituce kapitalismu (USA, Evropa s ESM, Čína, Indie , Latinská Amerika) nezřídka s různou mírou autoritářských systémů s jeho ojedinělou schopností zpětné vazby a "tvůrčí destrukce" (výraz A.Schumpetera).
- **Díky akcelerujícímu vývoji specifických forem kapitalismu geopoliticky vznikají dynamické globální nerovnováhy z důvodu různých typů rozvoje ekonomik, hodnot a kultur společností :**
- **Rychlejší růst mladých, méně rozvinutých zemí (BRIC, SAE, aj.) oproti výrazně pomalejšímu růstu vyspělých zemím USA, Japonsku a EU, které cyklickými krizemi překonávají nejistotu, tápání rozvoje (není koho kopírovat, či od koho opisovat) a vznikající nerovnováhy .** Např. Čína už zřejmě „dohnala“ ve velikosti PPP HDP USA s cílem se vrátit zpět na pozici největší světové ekonomiky (s ohledem na svoji lidnatost – nyní 1.3 mld obyvatel – tuto pozici po mnohá staletí ne-li tisíciletí držela).
- **Ale nepostihnou mladé trhy také krize ?**

1. Posun temp růstu dle teritorii – na jak dlouho ?

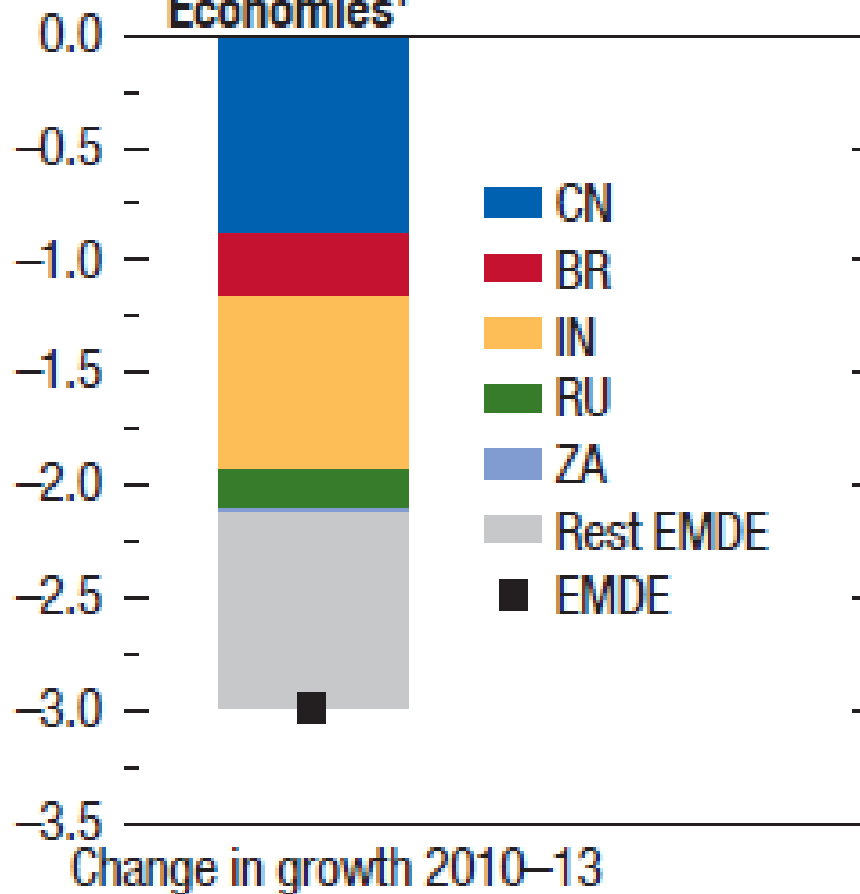
Source of economic growth has shifted

Source: World Bank (2012)

1. Posun temp růstu dle teritorii – na jak dlouho ?

2. Contribution to GDP Growth Decline in Emerging Market and Developing Economies¹

1. Neskutečné výkyvy HDP – nejslabší dvourychlostní Evropa

Table 1.1. Overview of the *World Economic Outlook Projections*
(Percent change unless noted otherwise)

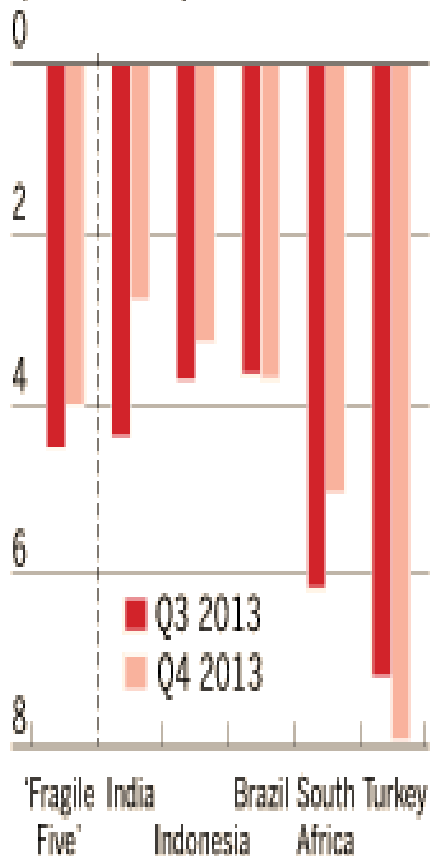
	Year over Year						Q4 over Q4		
	2012	2013	Projections		Difference from January 2014 WEO Update		Estimates	Projections	
			2014	2015	2014	2015	2013	2014	2015
World Output¹	3.2	3.0	3.6	3.9	-0.1	-0.1	3.3	3.6	3.7
Advanced Economies	1.4	1.3	2.2	2.3	0.0	0.0	2.1	2.1	2.4
United States	2.8	1.9	2.8	3.0	0.0	0.0	2.6	2.7	3.0
Euro Area ²	-0.7	-0.5	1.2	1.5	0.1	0.1	0.5	1.3	1.5
Germany	0.9	0.5	1.7	1.6	0.2	0.1	1.4	1.6	1.7
France	0.0	0.3	1.0	1.5	0.1	0.0	0.8	1.2	1.6
Italy	-2.4	-1.9	0.6	1.1	0.0	0.0	-0.9	0.7	1.4
Spain	-1.6	-1.2	0.9	1.0	0.3	0.2	-0.2	1.1	0.9
Japan	1.4	1.5	1.4	1.0	-0.3	0.0	2.5	1.2	0.5
United Kingdom	0.3	1.8	2.9	2.5	0.4	0.3	2.7	3.0	1.9
Canada	1.7	2.0	2.3	2.4	0.1	0.0	2.7	2.1	2.4
Other Advanced Economies ³	1.9	2.3	3.0	3.2	0.1	0.0	2.9	2.7	3.6
Emerging Market and Developing Economies⁴	5.0	4.7	4.9	5.3	-0.2	-0.1	4.8	5.2	5.3
Commonwealth of Independent States	3.4	2.1	2.3	3.1	-0.3	0.1	1.3	2.0	2.5
Russia	3.4	1.3	1.3	2.3	-0.6	-0.2	1.1	1.6	2.5
Excluding Russia	3.3	3.9	5.3	5.7	1.2	1.4
Emerging and Developing Asia	6.7	6.5	6.7	6.8	0.0	0.0	6.4	6.7	6.8
China	7.7	7.7	7.5	7.3	0.0	0.0	7.7	7.6	7.2
India ⁵	4.7	4.4	5.4	6.4	0.0	0.0	4.7	5.7	6.5
ASEAN-5 ⁶	6.2	5.2	4.9	5.4	-0.2	-0.2
Emerging and Developing Europe	1.4	2.8	2.4	2.9	-0.5	-0.2	3.6	2.5	2.9
Latin America and the Caribbean	3.1	2.7	2.5	3.0	-0.4	-0.3	1.9	3.1	2.5
Brazil	1.0	2.3	1.8	2.7	-0.5	-0.2	1.9	2.0	2.9
Mexico	3.9	1.1	3.0	3.5	0.0	0.0	0.6	4.5	2.4
Middle East, North Africa, Afghanistan, and Pakistan	4.2	2.4	3.2	4.4	-0.1	-0.4
Sub-Saharan Africa	4.9	4.9	5.4	5.5	-0.7	-0.3
South Africa	2.5	1.9	2.3	2.7	-0.5	-0.6	2.1	2.1	3.0
<i>Memorandum</i>									
European Union	-0.3	0.2	1.6	1.8	0.2	0.1	1.1	1.7	1.7
Low-Income Developing Countries	5.7	6.1	6.3	6.5	-0.3	0.1
Middle East and North Africa	4.1	2.2	3.2	4.5	-0.2	-0.5
World Growth Based on Market Exchange Rates	2.5	2.4	3.1	3.3	0.0	0.0	2.8	3.0	3.2

1. Problémy trhů rozvíjejících se zemí

so-called “fragile five” of India, Indonesia, South Africa, Turkey and Brazil

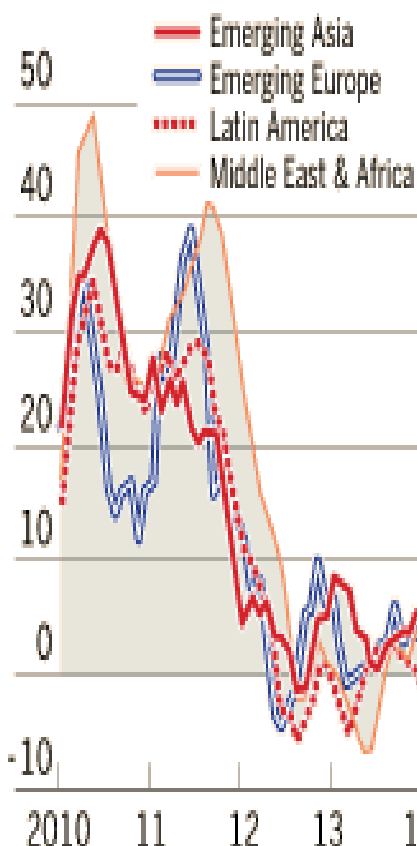
Current account balance

Four-quarter rolling basis
(as % of GDP)

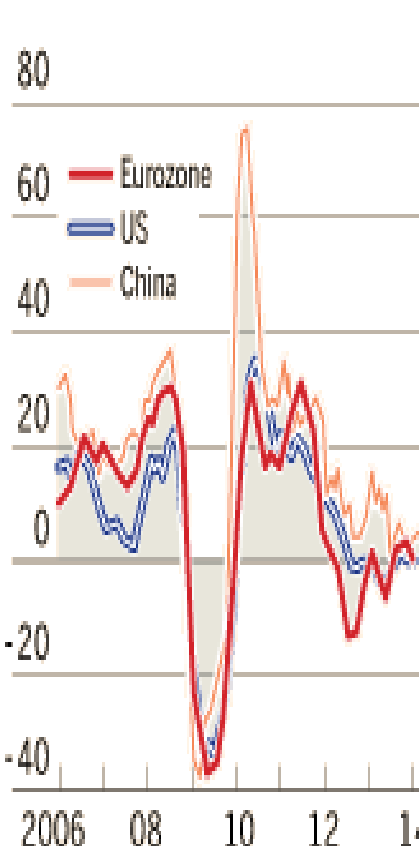

Growth in emerging market exports

By source (annual % change)

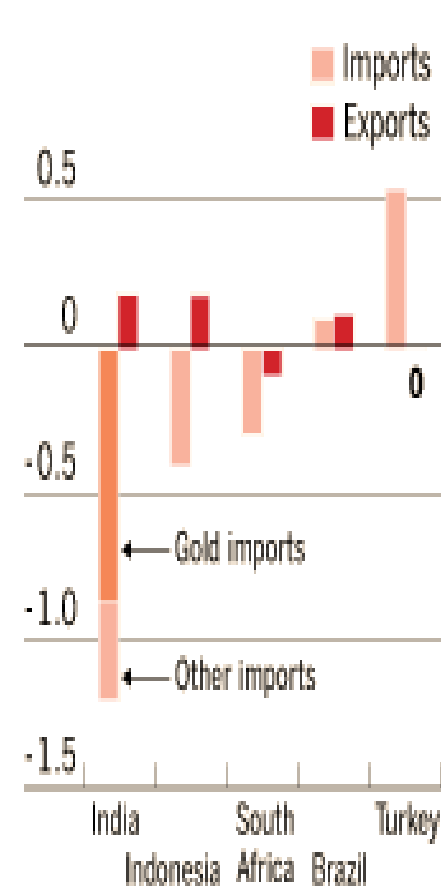

By destination (annual % change)

Change in imports/exports

Q3 to Q4 2013 (four-quarter rolling basis, % points of GDP)

Source: Capital Economics

1. Co se děje v USA, že klesá deficit Obchodní bilance resp. běžného účtu. Co Evropa ?

US deficit běžného účtu klesá od svého nejhlubšího bodu 6 % 2006

Zdá se, že se vrací na úroveň běžné uprostřed 90.let na úrovni 1-1.5 %.

Oživuje se domácí průmysl a přitahuje FDI mnohem více

-Také v EU jsou obchodní války s Čínou zažehnány (obchod se solárními panely, s vínem) . Do roku 2020 se pro Evropu předpokládá , že vozidla na zemní plyn CNG dosáhnou 10% tržní podíl na nově registrovaných autech, a přes 30% do roku 2030, s tím že pětina z nich bude na bio-methane. (the European Road Transport Research Advisory Council). Proč ?

-Růst českého HDP v 1Q2014 o 2.5%, pozitivní sentiment obyvatelstva a firem

-Problém Ukrajina - 1 % přímého českého vývozu

-vážně zpomalující Rusko 3.3% přímého českého vývozu (problémy bank)

-Ale jsou i nepřímé vývozy přes Německo ...jinam

2. Nové tendence

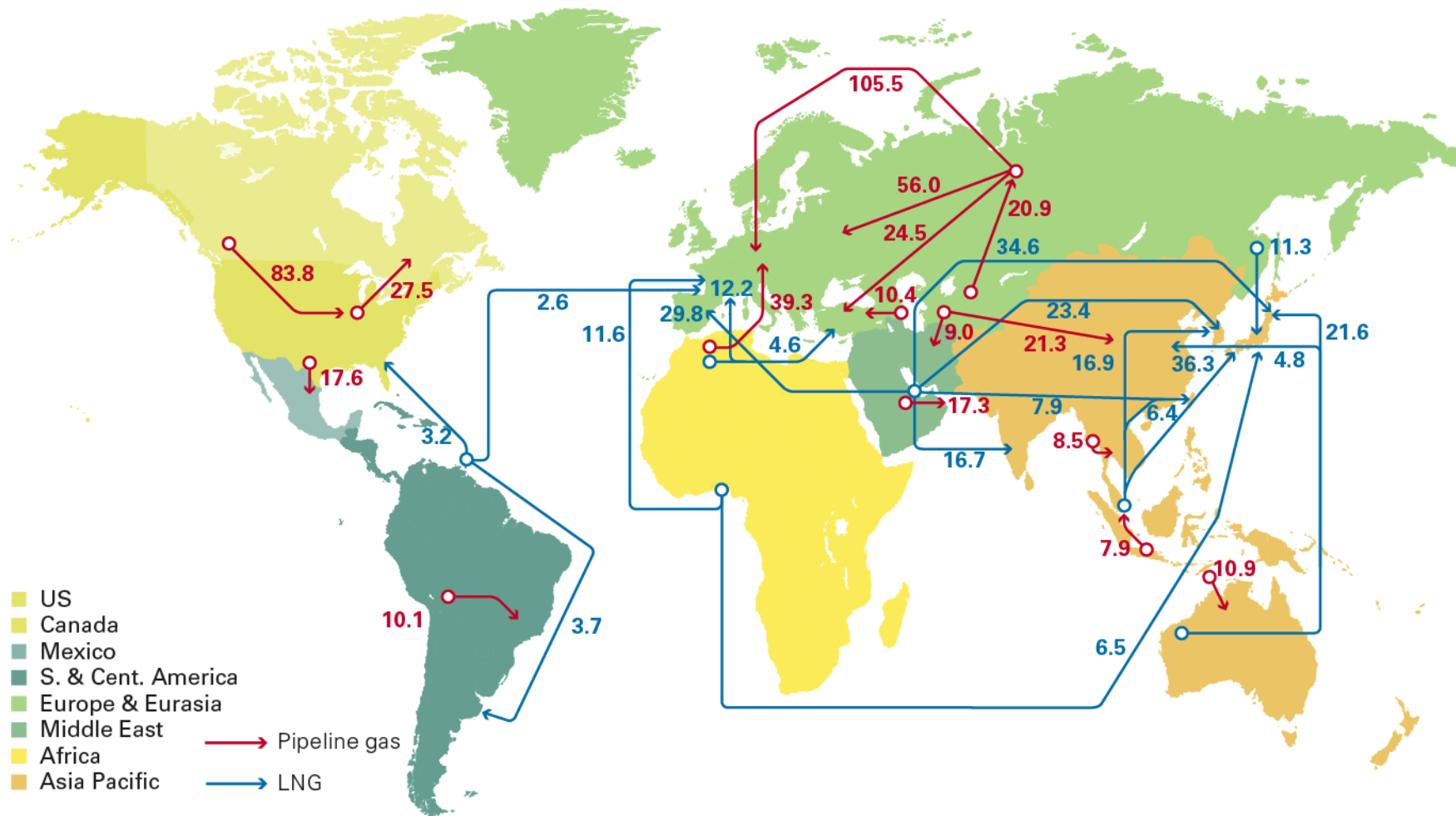
- **produkce statků a služeb vs. míra investic a spotřeby.** Mladé, méně rozvinuté většinou překotně investují do rozvoje (což je jak příklad Japonska ukazuje neudržitelné) , spotřeba v Číně jen 36% HDP, jinde přes 50%. Stále však v HDP v PPP/obyvatele hluboce zaostávají, nicméně **velká většina obyvatel se přehoupla nad hranici chudoby**, méně hladovějících! Spotřeba statků a služeb v mnoha vyspělých zemích stagnuje
- US deficit běžného účtu také díky energetické bilanci klesá od svého nejhlubšího bodu 6 % 2006, zdá se, že se vrací na úroveň běžné uprostřed 90.let na úrovni 1-1.5 %. Oživuje se domácí průmysl a přitahuje více FDI
- **větší nákladnost růstu v EU, Japonsku a USA oproti BRIC** daná demokraticky (?) prosazenou **ekologickou regulací s přísnějšími standardy** odvozenými jak ze zdravotních norem tak z hypotéz ekologicky udržitelného rozvoje : spolehlivost dodávek energie z „čistých“, obnovitelných energií a energeticky úsporný rozvoj – mnoho sporných předpokladů a nástrojů mixujících dlouhodobé a krátkodobé zájmy a poznání (kam řadit energii z jádra). BRIC, SAE a další země na vzestupu omlouvají zanedbanou ekologií nerozvinutostí a nedostatečnými zdroji, ale reagují mnohdy autoritářsky rychle zaváděnými relevantními“ ekologickými technologiemi (vzorová zelená města Abu Dhabi, Čína jako klíčový producent solární a větrné energie, a snad i osobních automobilů s elektrickým pohonem)

2. Segmentace trhu s plynem : přehled regionálních spotových cen plynu v červnu 2014 (v USD/ mmbtu) – různé drivery podle regionů

Source: Waterborne US FERC prices as of April 2014

2. Radikální změna díky energetické inovaci (břidlicový plyn): Kdo produkuje a spotřebovává plyn - globální toky plynu v roce 2012 (mld. m³ dle BP)

Source: Includes data from Cedigaz, CISStat, GIIGNL, IHS CERA, Poten, Waterborne.

- V plynu USA po padesáti letech opět v plynu soběstačné a ceny mimořádně nízké díky břidlicovému plynu. Po desetiletích se odtrhl vývoj ceny plynu a ropy, který byl dříve svázan. Geostrategické souvislosti pro situaci v Rusku a přítomnost USA na Blízkém východě. ...Toky LNG do Japonska zřejmě oslabí obnovení provozu JE v Japonsku..
- ...důsledky pro pokles emise v USA (mimo Kjoto), a vývoz vytlačeného US uhlí do Evropy a do Egypta cementárny !

Natural gas major trade movements 2012

Trade flows worldwide (billion cubic metres)

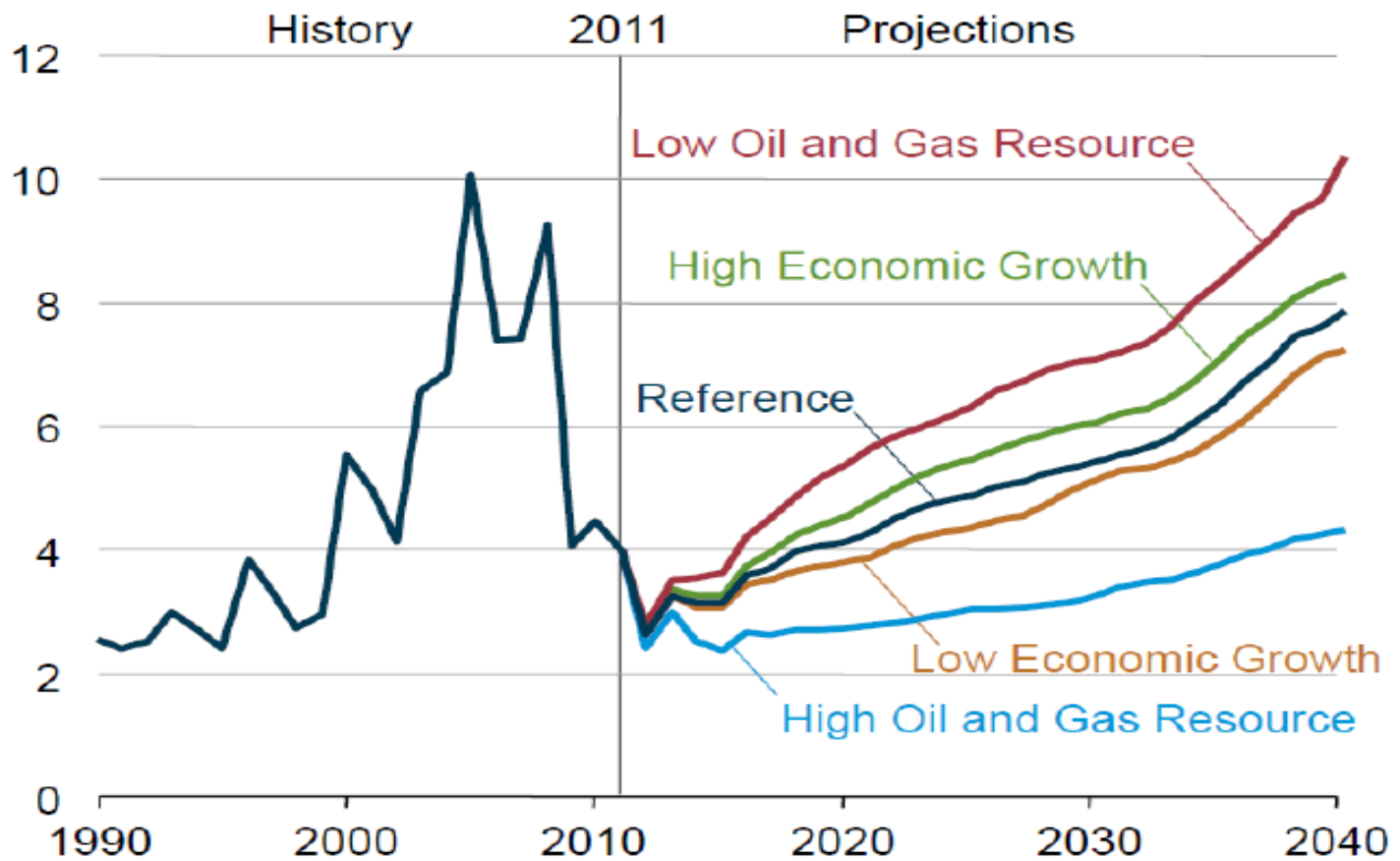
- US
- Canada
- Mexico
- S. & Cent. America
- Europe & Eurasia
- Middle East
- Africa
- Asia Pacific

- Pipeline gas
- LNG
- *Planned volumes to China*

2. Segmentace trhu s plynem a výhled cen plynu v US

Figure 5: Annual average Henry Hub spot prices for natural gas in five cases, 1990-2040 (2011 dollars per million Btu)

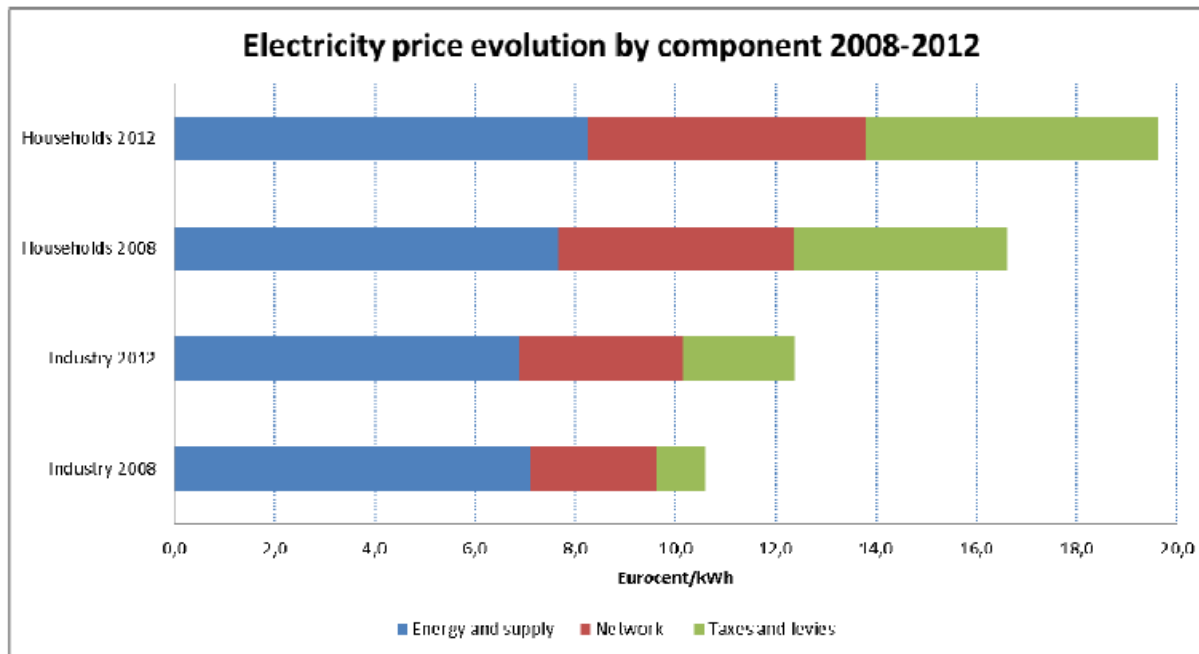

Source: EIA Annual Energy Outlook (2013)

2. Vzestup cen elektřiny v EU pro konečné spotřebitele díky dotacím (dovážených) OZE

Box 2: Changes in EU weighted average retail electricity prices for households and industrial consumers in the period 2008-2012.

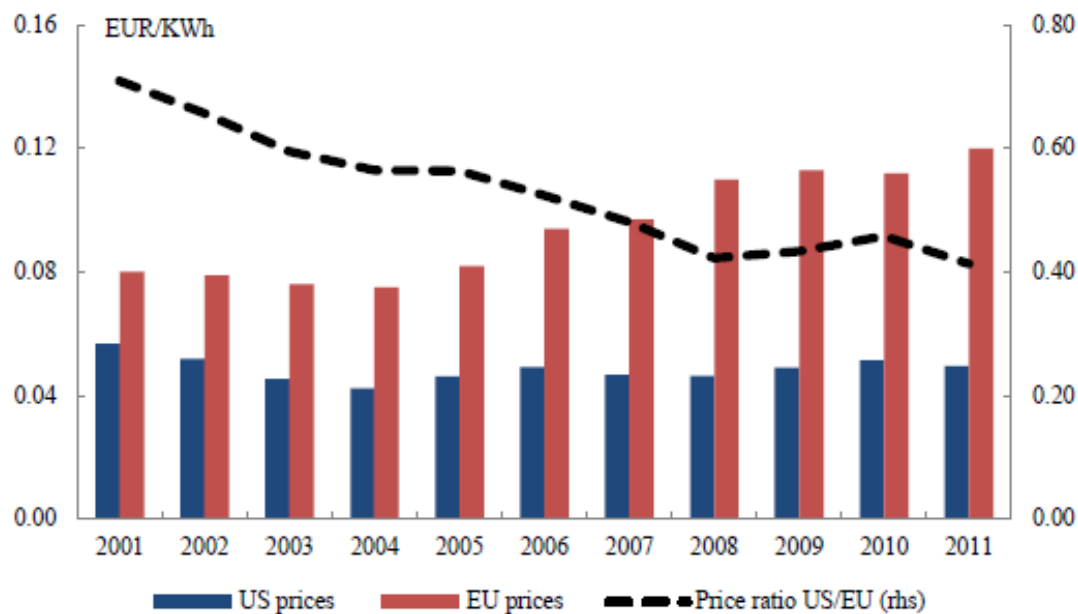
Gas and electricity prices (including taxes and charges) for industrial consumers have increased by 3.3% and 15% respectively during the period 2008 to 2012 whilst those for households have increased by 13.6% and 18%.

Source: Eurostat. Includes taxes in the case of households; excludes VAT and other recoverable taxes in the case of industry, other industry exemptions are not included (not available).

2. Vzestup cen elektřiny v EU oproti cenám v USA, velká konkurenční nevýhoda oproti oživenému průmyslu v USA, navíc nejen globální trh , ale i EU trh nehomogenní, segmentován s různou úrovní cen

Graph I.2.8: End-user electricity prices for industry

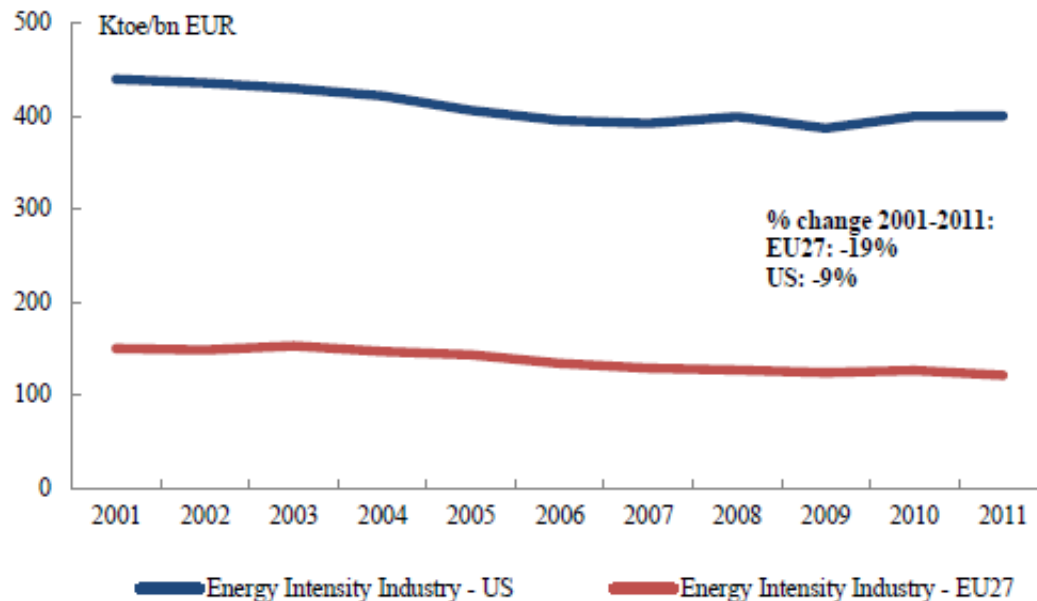

Note: For the EU prices refer to average of consumption bands le lf lg until 2007, after 2007 consumption band ID. Prices are nominal and the exchange rate used is from the OECD. For the US no consumption band was available. 2011 provisional data. Taxes are included.

Source: Eurostat and Energy Information Administration.

2. Vysoké ceny elektřiny v EU oproti cenám v USA, velká konkurenční nevýhoda oproti oživenému průmyslu v USA zčásti kompenzována nižší a dále klesající jednotkovou spotřebou průmyslu

Graph I.2.10: Energy intensity of industry

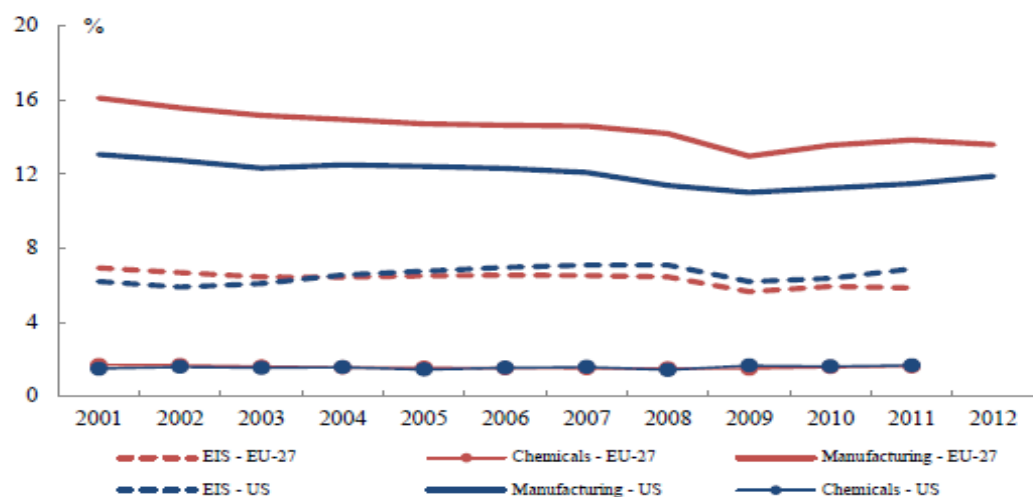
Note: Final energy consumption industry divided by gross value added in 2005 reference year, ktoe in billion of euros.

Source: Eurostat, Energy Information Administration, Bureau of Economic Analysis USA.

2. Vzestup cen elektřiny v EU oproti cenám v USA, velká konkurenční nevýhoda oproti oživenému průmyslu v USA má být kompenzována nižší jednotkovou spotřebou díky poklesu energeticky intenzivní výroby

– dopad na ČR zatím neřešen, Němci řeší výjimkou z placení OZE ?

Graph I.2.11: Share of some Energy Intensive Sectors (EIS) and share of Manufacturing in GDP - 2001-2012

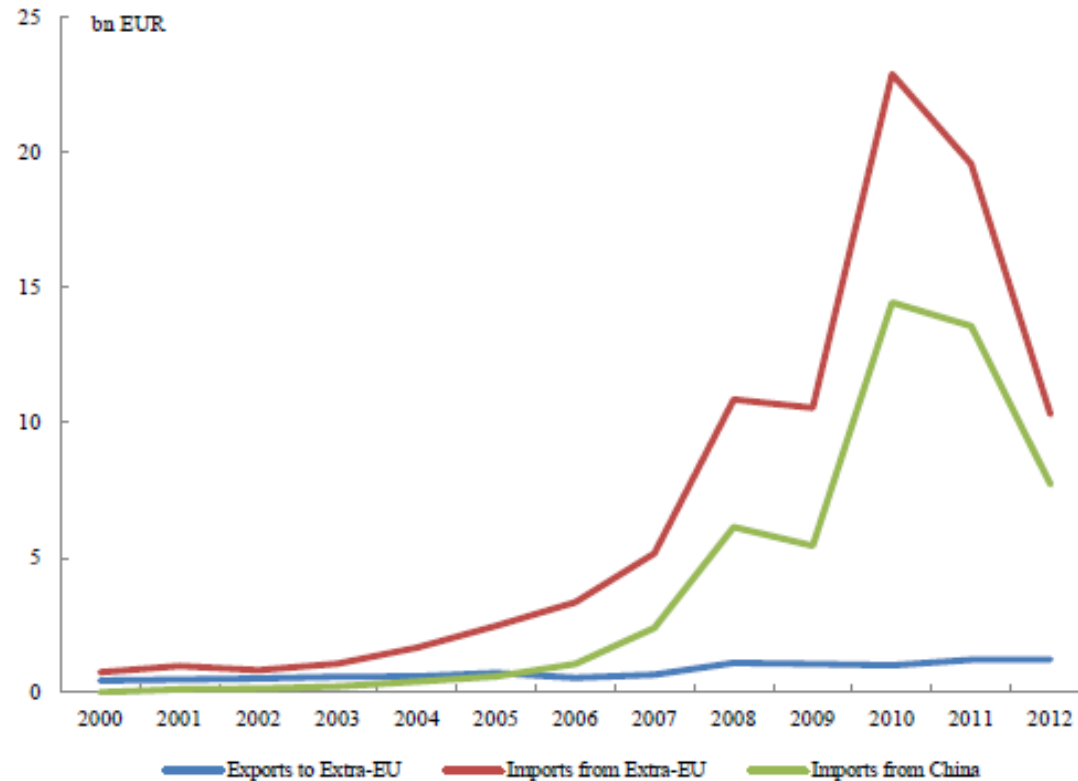
Note: For the EU-27 energy intensive sectors include Fabricated metal products, Basic metal, Other non-metallic mineral products, Chemicals and chemical products, Coke and refined petroleum products, Paper and paper products, Mining and quarrying.

For the USA, energy intensive sectors include Mining, Non-metallic mineral products, Paper products, Petroleum and coal products, Chemical products, Primary metals, Fabricated metal products.

Source: Own calculations on Eurostat and US Bureau of Economic Analysis.

2. Řešení v exportu OZE zařízení ? Solární panely : Hluboký obchodní deficit EU

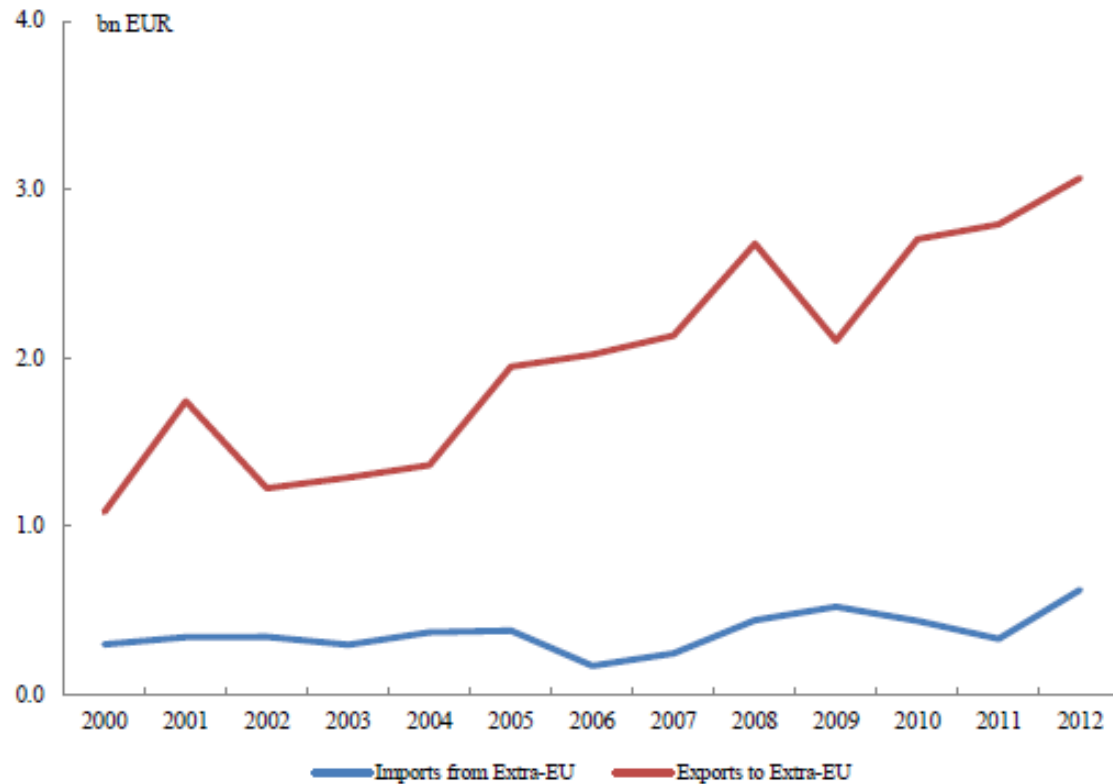
Graph III.2.1: EU-27 exports and imports of solar components from Extra-EU

Source: Commission Services based on Eurostat database.

2. Řešení v exportu OZE zařízení ? Obchodní přebytek větrné elektrárny.

Graph III.2.2: EU-27 exports and imports of wind components from Extra-EU

Source: Commission Services based on Eurostat database.

2. A co jádro ?

Pojem jaderné energie jako součást nízkoemisního / nízkouhlíkatého zdroje se v současném mimořádně špatně zpracovaném obsáhlém návrhu EU klimaticko-energetického balíčku 2030 objevuje jen v několika zmínkách (aby neprovokovala)...

... ale připravovaná EU regulace oblasti jaderné energie může zpřísněním nároků (nuclear safety, unlimited liabilities – pojistky) tento zdroj výrazně zdražit s důsledky pro novou výstavbu či dokonce omezit efektivní fungování stávajících kapacit. Důležité znovu prodiskutovat v EU.

[Japan opens door to restart nuclear plants](#) FT 25.2.2014

3. Význam zapojení do globálních hodnotových řetězců ve zpracovatelské průmyslu přetrvává, náš průmysl je součástí

- S rostoucí mírou technické vyspělosti a klesajících relativních nákladů na přepravu dochází k větší míře outsourcingu a offshoringu některých činností: integrované globální hodnotové řetězce sofistikovaně optimalizují meziprodukty a hotové výrobky
- S rostoucí mírou globalizace a vertikální specializace výroby se stávají globální hodnotové řetězce dominantním rysem světové ekonomiky a obchodu. Např. Meziprodukty („mezidovozy“) představují 60% globálního obchodu a okolo 30% celkového objemu obchodu probíhá mezi dceřinými firmami stejných nadnárodních společností.
- Aby se země udržely konkurenceschopné, musí zajistit rychlé a efektivní fungování každého stupně hodnotového řetězce
- Tradiční („hrubá“) data o přeshraničních exportech a importech mohou způsobit zavádějící pohled na podílech na světového obchodu

Zdroj: Hofbauer G., et al: Payoff from World Trade Agenda 2013, ICC , and Trade facilitation matters, VoxEU, September 14, 2012
http://www.wto.org/english/res_e/statis_e/miwi_e/tradedataday13_e/paul_schreyer_e.pdf

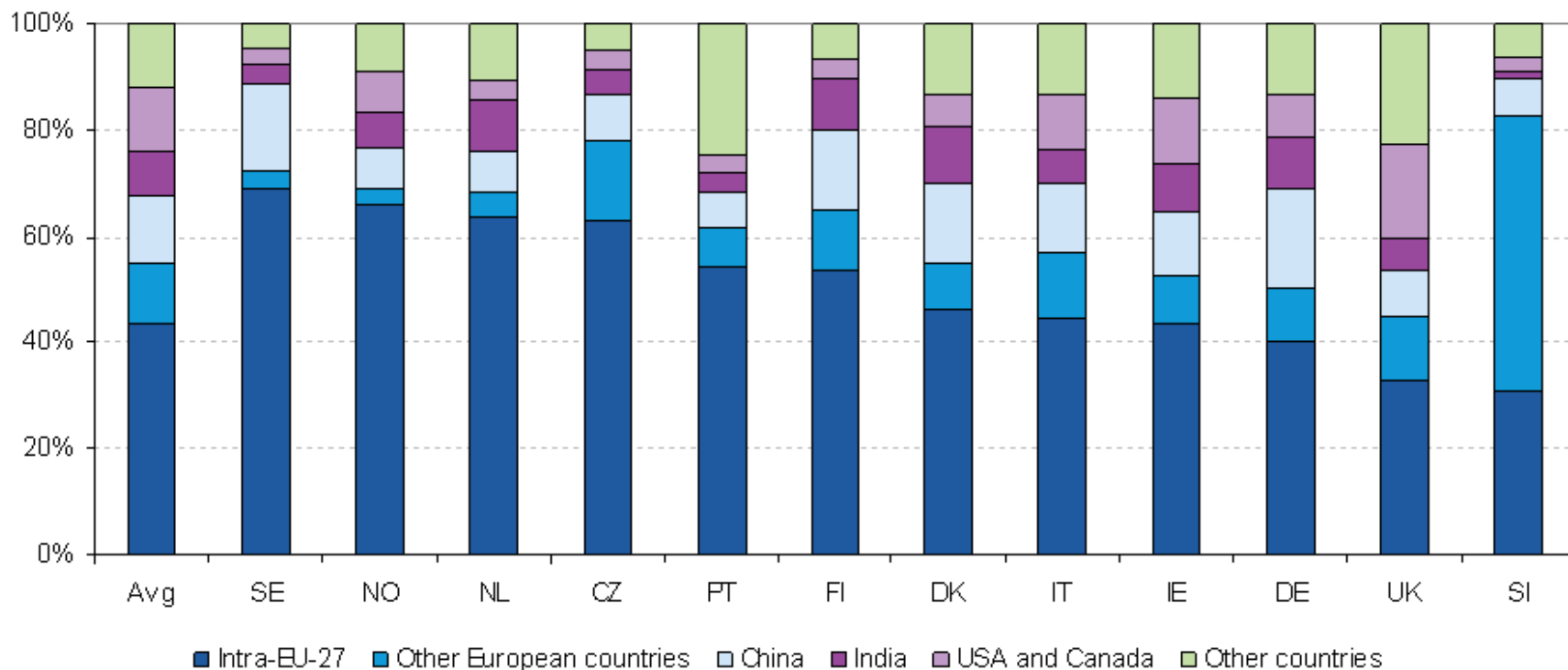
3. Globální hodnotové řetězce – Novodobé organizační inovace

- Zahraniční investice, které pomohly přenášet relevantní know-how dle lokálních parametrů konkurenceschopnosti uspíšily v posledních dvaceti letech rozvoj tzv. globálních hodnotových řetězců (GVC). Důležitým znakem globalizace je, že podniky rozkládají své produkční procesy do různých obchodních jednotek, které následně rozmisťují po světě tak, aby dosáhly maximální efektivity a zvětšily rozsah pokrytí nových trhů.
- Vlastní GVC jsou organizovány nejen samotnými nadnárodními korporacemi ale stále více také dodavatelskými integrátory (např. hongkongská firma Li & Fung) a GVC finančními zprostředkovateli (“supply chain financing”), které jsou další formou **novodobých organizačních inovací**.
- Toto propletení aktivit pro externího pozorovatele vytváří složitější strukturu růstu sestávající z přidané hodnoty v rámci mezinárodního obchodu TiVA (viz OECD, WTO, ICC aj) generované nejefektivnějšími dodavatelskými jednotkami, jejichž struktura se v čase vytváří v souladu s vlastními inovacemi a měnícím se národním podnikatelským prostředím

3. Musíme zafixovat dynamickou konkurenceschopnou pozici českých podniků v „globálních hodnotových řetězcích“

Důležitým znakem globalizace je, že podniky rozkládají své produkční procesy do různých obchodních jednotek, které následně rozmisťují po světě tak, aby dosáhly maximální efektivity a zvětšily rozsah pokrytí nových trhů./or new markets. To se týká tzv konceptu globálních hodnotových řetězců a mezinárodního sourcingu. (Viz iniciativa OECD-WTO). **Pozor na dopady unit energy and labor costs.**

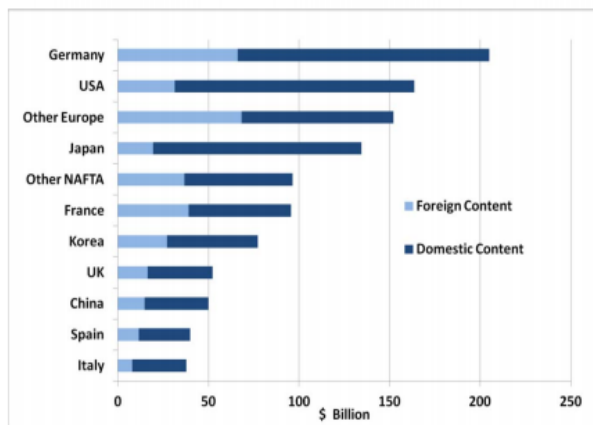
Cíle mezinárodního sourcingu – podíl klíčových aktivit a podpůrných funkcí realizovaných prostřednictvím mezinárodního sourcingu (%), 2009

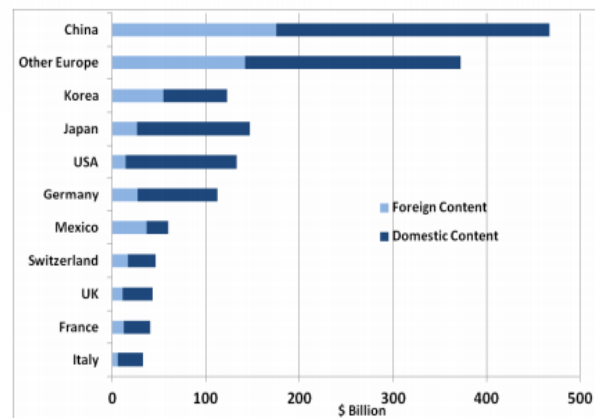
3. Domácí export vyžaduje zahraniční import

Příklad:
 transportní
 zařízení a
 elektronika
 - domácí vs.
 zahraniční
 hodnota

Transport equipment

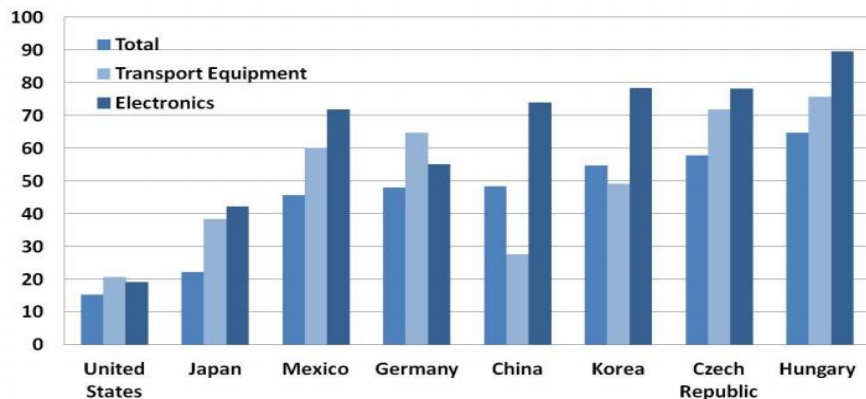

Electronics

Výrazný podíl
 celkových
 mezidovozů
 se používá
 pro vývoz

Intermediate Imports embodied in exports, 2009
 % of total intermediate imports

3. Jak dál ? Řešením není jen AUSTERITY ale zvýšení COMPETITIVENESS

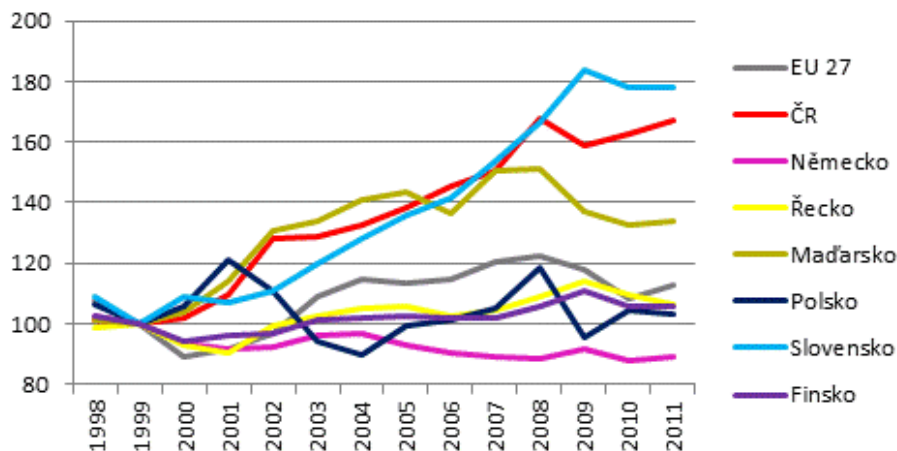
Podobně jako Standard & Poor's 2012, vidím i nadále **problémy veřejných financí v širším kontextu mezinárodní konkurenceschopnosti**

„Ačkoliv chápeme nedostatek fiskální prozíravosti jako hlavní faktor přispívající k vysokým veřejným dluhům v některých zemích jako Řecko, věříme, že **klíčovým problémem pro Eurozónu jako celek je rostoucí rozdíl v konkurenceschopnosti mezi jádrem a tzv. periferií.**

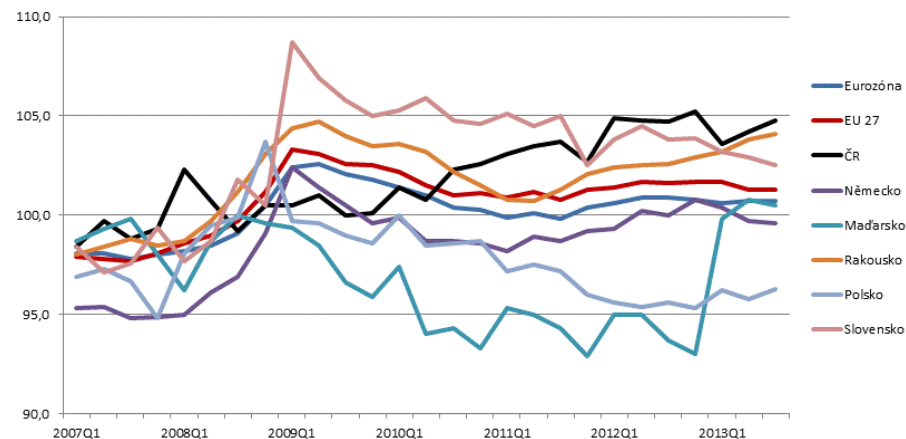
Spolu s rychlým nárůstem rozvah evropských bank to vedlo k velkým a rostoucím vnějším nerovnováhám, projevujících se ve velikosti nerovnováhy finančních sektorů mezi čistými exportéry bankovních systémů a čistých importérů“

3. Cenová konkurenceschopnost ČR

REER: 2005=100

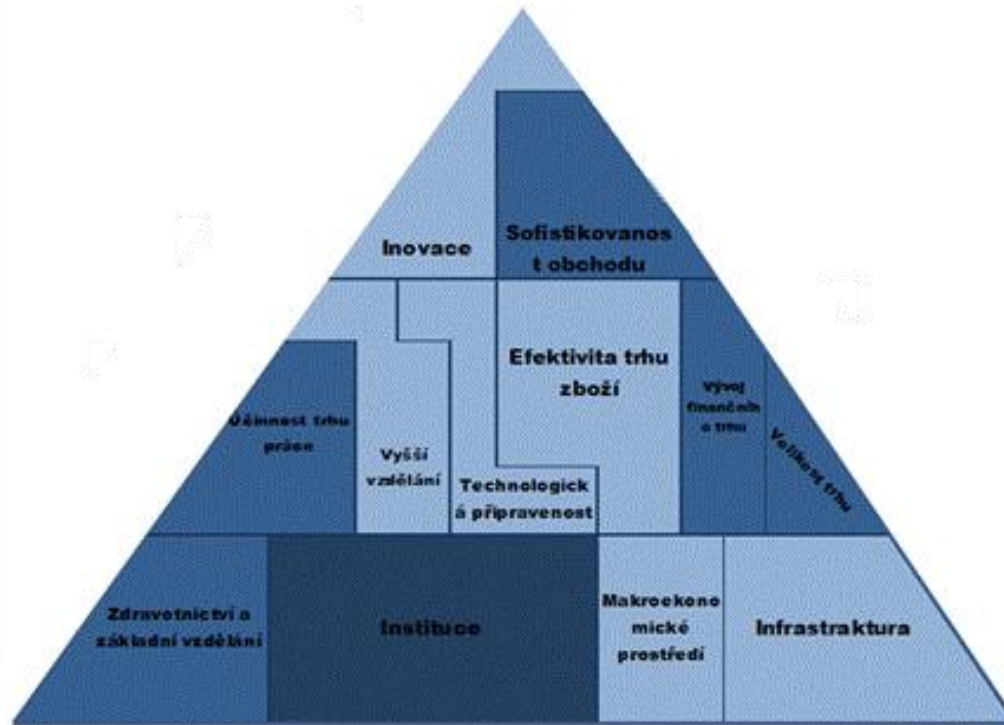

ULC: 2005=100

- ČR je malá otevřená ekonomika s velkou závislostí na exportu.
- V posledních letech export brzdil pokles české ekonomiky a kompenzoval tak pokles domácí spotřeby.
- **Ale cenová konkurenceschopnost ČR klesá! Vysoké ceny energií pro konečného spotřebitele včetně firem vyvolané růstem dotací OZE ale pokles VOC energií**

3. Necenová konkurenceschopnost ČR

- Ani v jednom ze základních ukazatelů ve zjednodušené pyramidě nepatří ČR mezi nejlepších 20 zemí.
- **V kvalitě institucí patří ČR mezi nejhorší ze 142 sledovaných zemí!**

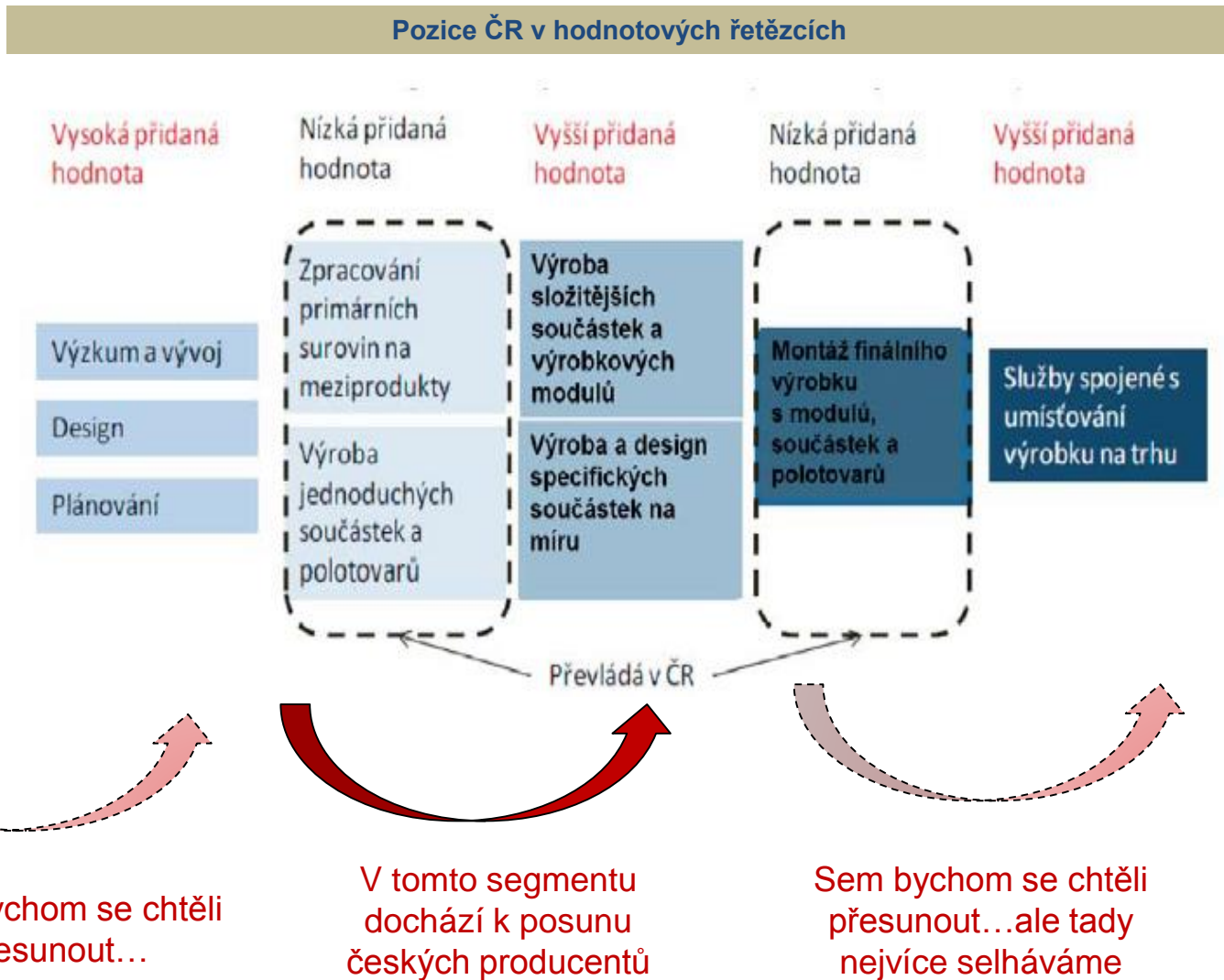
3. O českém exportu

- Od roku 1997 (zavedení plovoucího kurzu koruny) až do roku 2012 včetně mělo Česko vždy lepší výsledky exportu (meziroční změna objemu), než:
 - Světový průměr (ok, Annus Horribilis 2009 znamenal nepatrně větší pokles vývozu než světový průměr, což souvisí s vyšším poklesem vývozu hlavního partnera Německa, kde je Česko v pozici subdodavatele)?
 - Německá spolková republika, náš hlavní obchodní partner a globální „supertrader“?
 - Celkový objem vývozu vzrostl v eurech od roku 2002 do roku 2012 ze 40,7 miliard EUR (cif) na 122,2 miliard EUR, tedy trojnásobně?
- Německo vyváží 9krát víc zboží než Česko (cif)
- Ale export přidané hodnoty z Německa byl v roce 2009 asi 12krát vyšší než z Česka
- Tento nepoměr naznačuje, že je pořád co zlepšovat, pokud jde o zvyšování přidané hodnoty v českém exportu

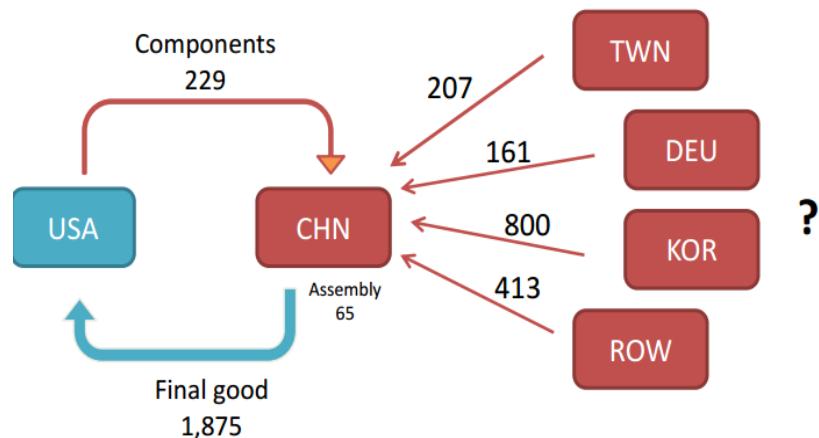
3. Snaha o posun českých podniků v hodnotových řetězcích

Chceme vytvořit podmínky a služby, které českým exportérům umožní posunout se výše v hodnotových řetězcích výroby.

Tento aspekt proexportních činností vyžaduje nejsilnější posílení orgwaru – tj. koordinace jednotlivých politik a využívání jejich synergií.

3. Kde však vzniká hodnota? – Case Apple iPhone 4

US trade balance in iPhones with:	CHN	TWN	DEU	KOR	ROW	World
Gross	-1,646	0	0	0	0	-1,646
Value added	-65	-207	-161	-800	-413	-1,646

Country	Components	Manufacturers	Costs
Chinese Taipei	Touch screen, camera	Largan Precision, Wintek	\$ 20.75
Germany	Baseband, power management, transceiver	Dialog, Infineon	\$ 16.08
Korea	Applications processor, display, DRAM memory	LG, Samsung	\$ 80.05
United States	Audio codec, connectivity, GPS, memory, touchscreen controller	Broadcom, Cirrus Logic, Intel, Skyworks, Texas Instruments, TriQuint	\$ 22.88
Other	Other	Misc.	\$ 47.75
		Total	\$ 187.51

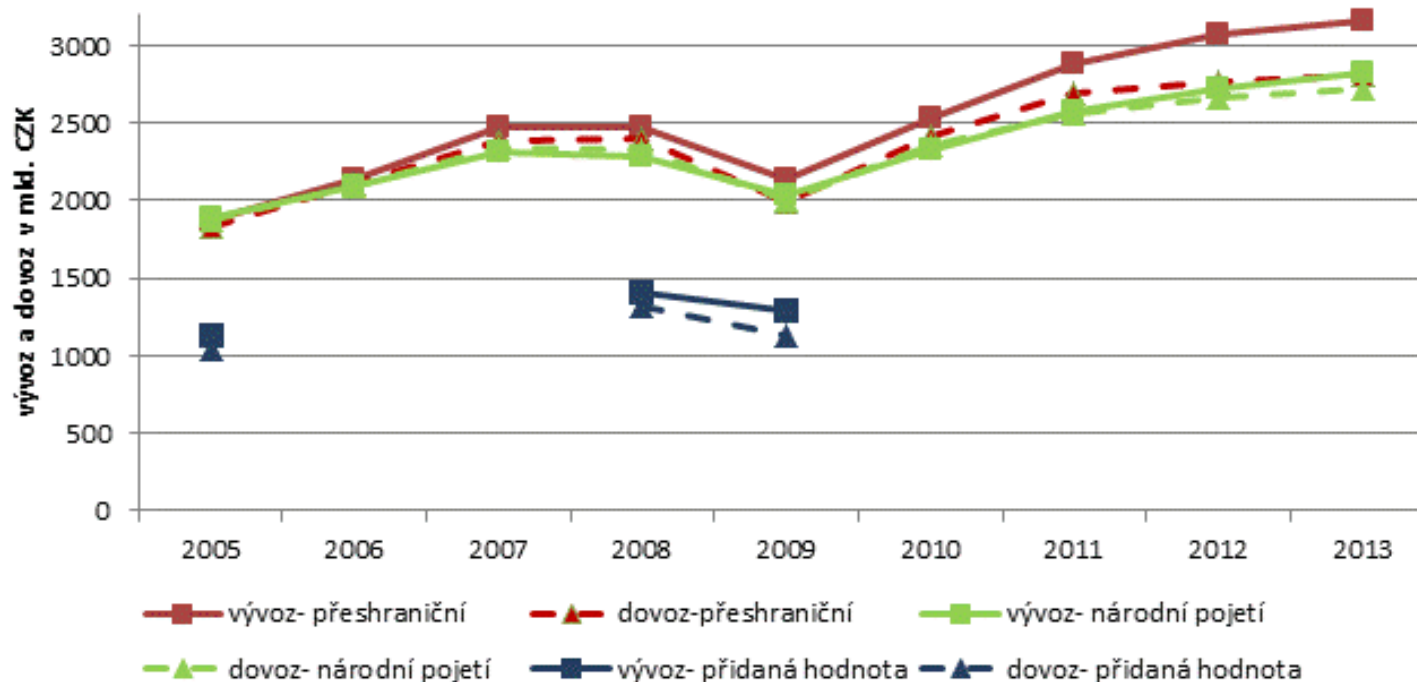
- export iPhonů představuje významný podíl v exportu Číny
 - přidaná hodnota je v porovnání s dodavateli komponentů pro iPhone (Německo, Japonsko, Korea...) ovšem malá

- při exportu 10 mil. iPhonů z Číny do USA vzniká v hrubém vyjádření exportu deficit USA vůči Číně ve výši 1 646 mil. USD (1 875 -229)

- ve vyjádření exportu podle přidané hodnoty vzniká deficit USA vůči Číně pouze ve výši 65 mil. USD, ale současně vzniká vůči všem subdodavatelským zemím

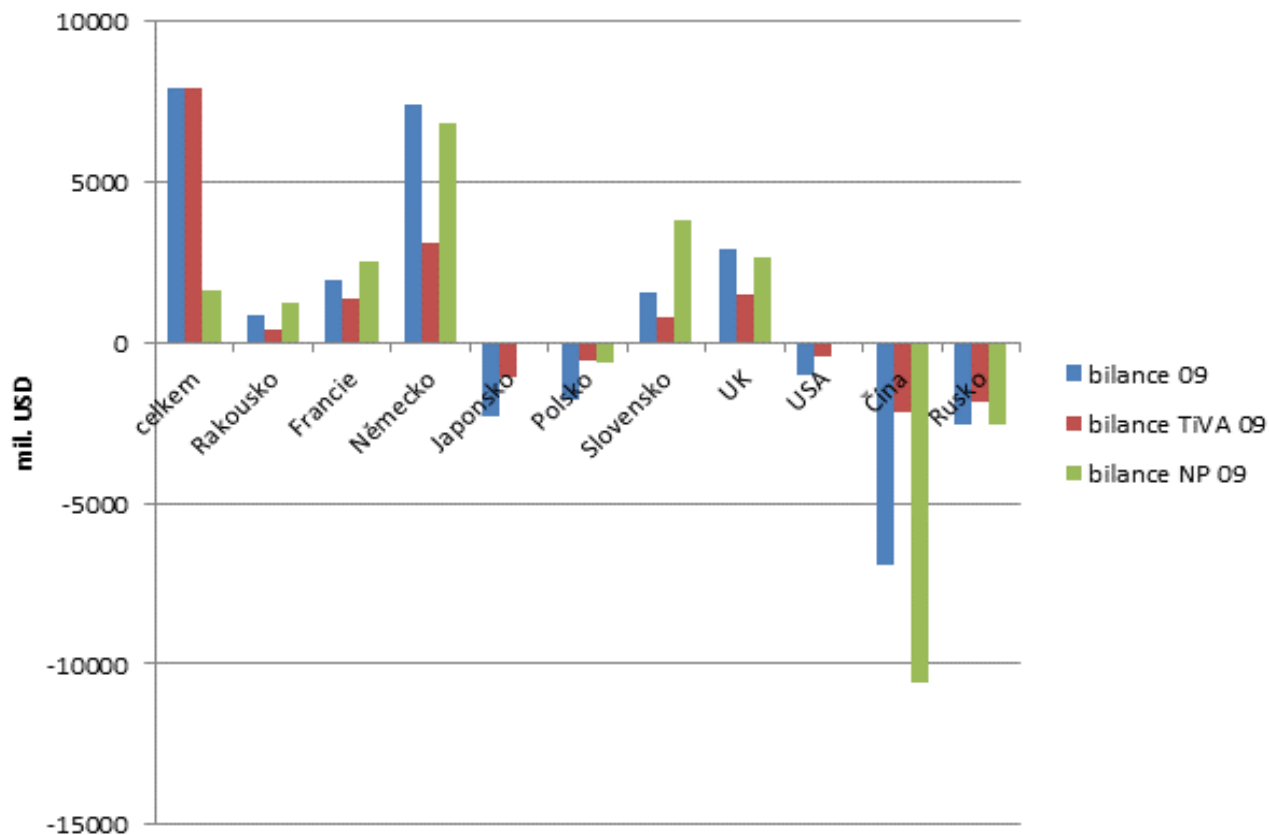
Pro určení přidané hodnoty jednotlivých zemí je potřeba znát podrobnější statistiku a strukturu dodavatelů a jejich subdodavatelů a jejich subdodavatelů atd. – snaha o zachycení v Input-Output tables

3. Zahraniční obchod ČR v různém pojetí

- V roce 2009 byla dovozní náročnost českého exportu 40 %. Konkurenceschopnost ČR je třeba vnímat v kontextu globálních hodnotových řetězců.
- Vlivem nepřímého exportu je ČR závislá na poptávce i těch zahraničních partnerů, kde není přítomen významný přímý vývoz.
- Přestože jsou statistiky vývozu a dovozu v přeshraniční statistice a v národním pojetí podobné, celková bilance obchodu je v národním pojetí více jak třikrát menší.

3. Bilaterální zahraniční obchod ČR v různém pojetí

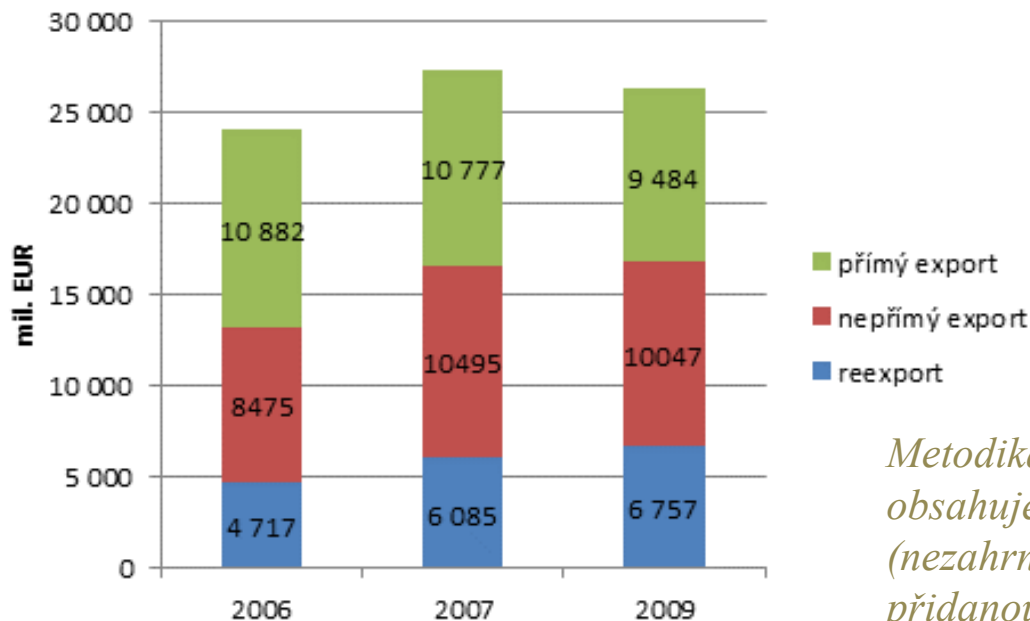

- **Celková bilance obchodu v přeshraniční statistice je stejná jako v obchodě s přidanou hodnotou. Výrazně se však liší bilaterálně!**
- V zahraničním obchodě podle přidané hodnoty má ČR výrazně méně negativní bilanci s Čínou, Japonskem či USA a naopak méně pozitivní s Německem.

3. Reexport a nepřímý export z ČR přes Německo

- Německo je nejvýznamnějším českým obchodním partnerem. V roce 2013 představoval „hrubý“ přeshraniční vývoz do Německa 31,2 % celkového českého exportu.
- Německo patří společně s USA a Čínou mezi 3 největší světové exportéry a zároveň má (na velkou zemi) relativně vysokou dovozní náročnost vývozu (cca. 26 %). Z toho vyplývá, že velká část českého vývozu je pravděpodobně vyvážena přes Německo nepřímo.
 - Reexport: zboží, které je importováno nákupčím v jedné zemi, který tento produkt exportuje dále do třetí země bez zpracování.
 - Nepřímý export: výrobek v zemi prostředníka podléhá dalšímu zpracování „processing trade“
- Reexporty a nepřímé exporty z ČR přes Německo představují významný zdroj vychýlení tradičních přeshraničních statistik o zahraničním obchodu od reálné bilaterální poptávky ze zahraničí.

3. Reexport a nepřímý export z ČR přes Německo

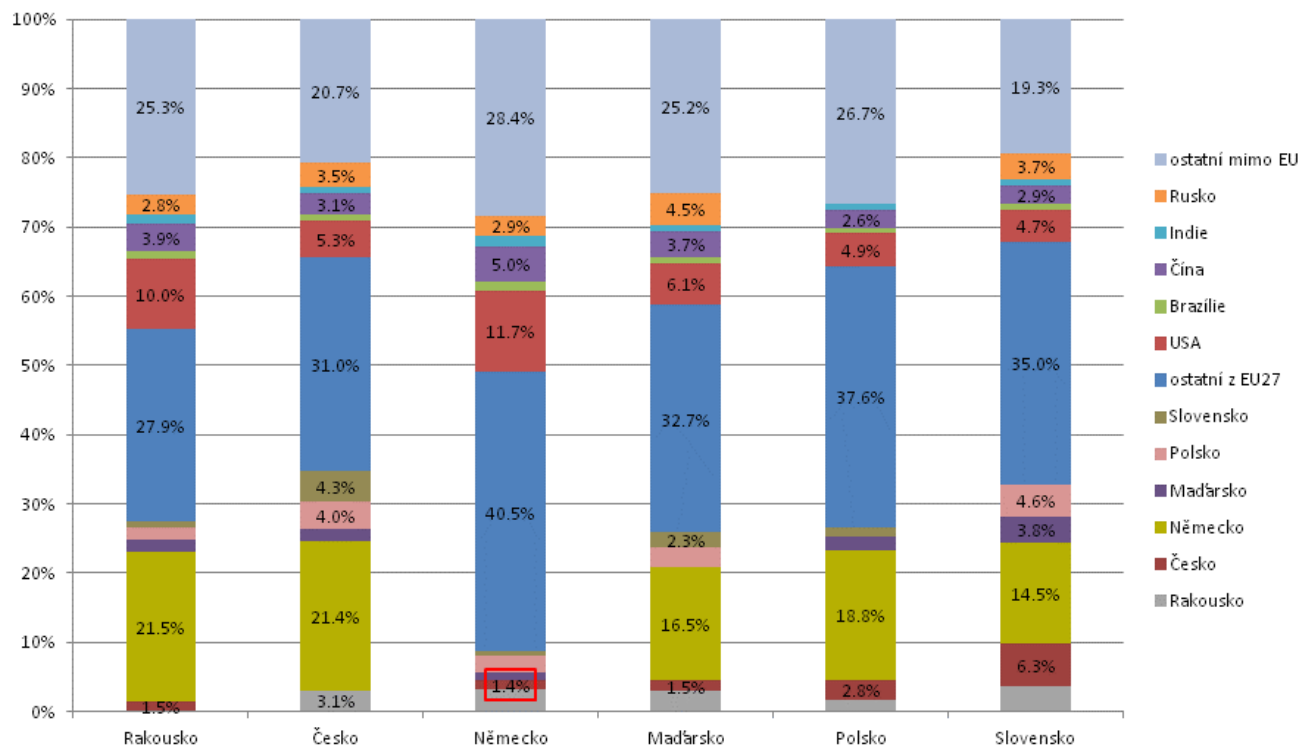
Metodika výpočtu v appendixu- oproti databázi TiVA obsahuje jen první krok nepřímého obchodu (nezahrnuje nepřímý obchod např. Číny s českou přidanou hodnotou)

- Odhadovaná výše nepřímého exportu a reexportu za předpokladu nezávislosti na užití (podíl země na dovozu je stejný jako její podíl na reexportech) činila v roce 2007 přibližně 60,6 % z celkového hrubého vývozu do Německa.
- Přibližně pětina českého vývozu do Německa je pouhým reexportem a nepřímý export představuje podobně jako přímý export přibližně 40 % z hrubého vývozu.
- Nejvyšší podíl na nepřímém vývozu a reexportu přes Německo mají odvětví výroby motorových vozidel, elektrických strojů a zařízení a strojů a zařízení (neelektrických).

3. Německo je klíčové nejen objemově, ale i z hlediska exportu přidané hodnoty

Německo je z hlediska exportu přidané hodnoty pro Česko asi stejně významné jako pro Rakousko (21,4% vs 21,5%), zatímco země Visegrádu jsou na Německu z hlediska exportu přidané hodnoty méně závislé (Polsko 18,8%, ale Maďarsko 16,5% a Slovensko překvapivě jen 14,5%).

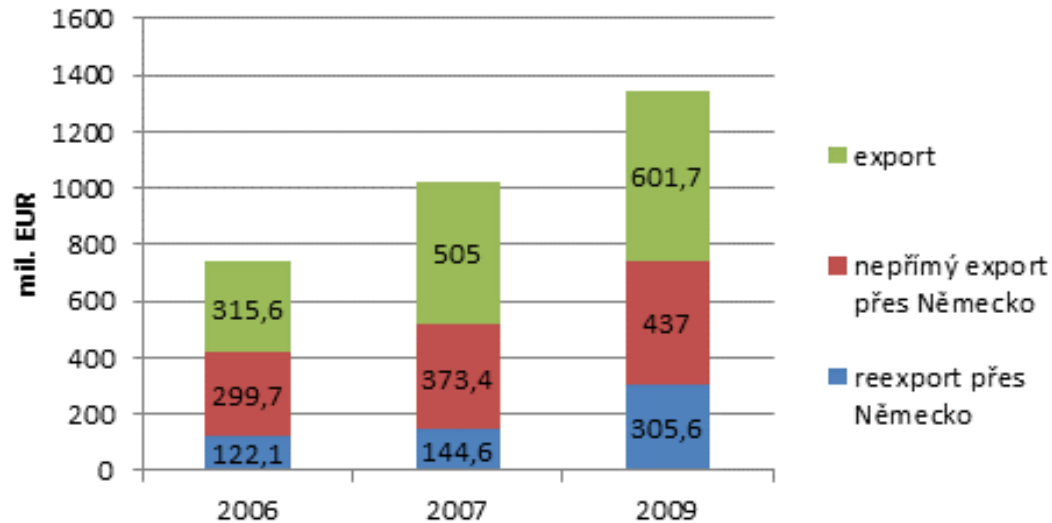
Export přidané hodnoty podle obchodních partnerů

Náš nepřímý export přes subdodávky závisí na tom, kam vyváží Německo (váha USA je 11,7%, kdežto Číny 5%, Ruska 2,9%, Indie 1,6 % a Brazílie 1,4%).

3. Reexport a nepřímý export z ČR přes Německo do Číny

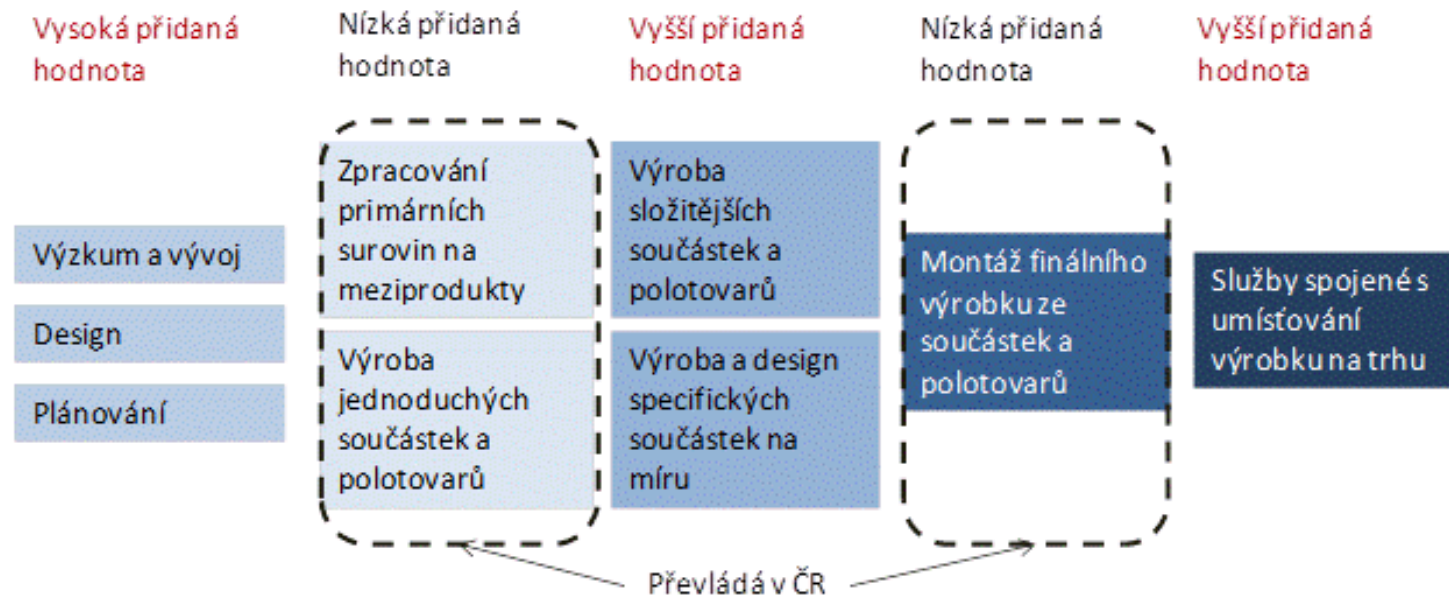
Navýšení českého vývozu do Číny o nepřímý export a reexport přes Německo

Metodika výpočtu v appendixu

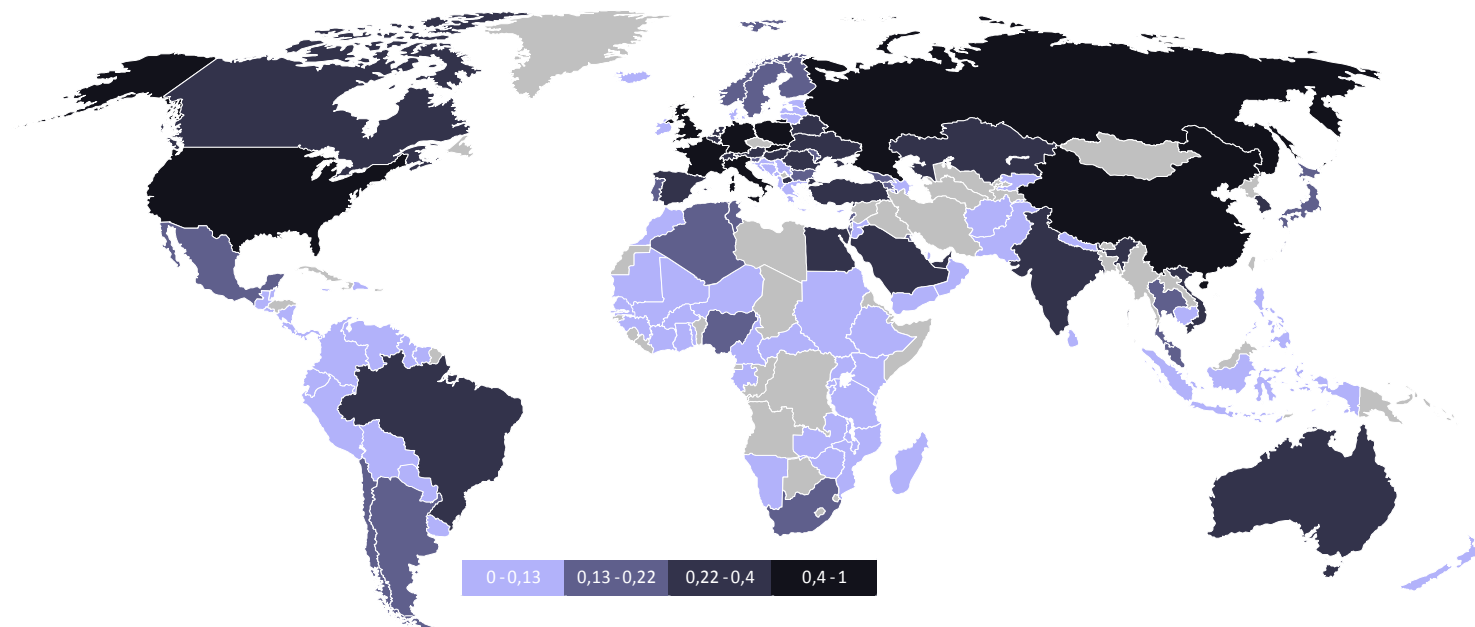
- Odhadovaná výše nepřímého exportu a reexportu přes Německo do Číny je větší než samotný český hrubý export do Číny, protože němci jsou zatím lépe obchodně úspěšní (např v Číně údajně přes 10 tis. „německých“ firem)
- **ČR vyváží do Číny přes Německo více než přímo!**
- Ostatně podle analýzy Prognos AG 370 000 českých pracovních pozic je závislých na německém průmyslu.

4. Snaha o posun českých podniků v hodnotových řetězcích

- Dlouhodobý cíl pro konkurenceschopnost českého exportu: posun k výrobě s vyšší přidanou hodnotou! Schází schopnost prodat s velkou TiVA.
- **Základní podmínkou je zlepšení faktorů necenové konkurenceschopnosti a prioritizace proexportních aktivit**- vhodně vybírat nové trhy pro produkt s vyšší přidanou hodnotou.
- **Pro prioritizaci exportních příležitostí je možné využít exportní model:**
http://www.eeip.cz/mapa_exportera/mapa_exportera.html

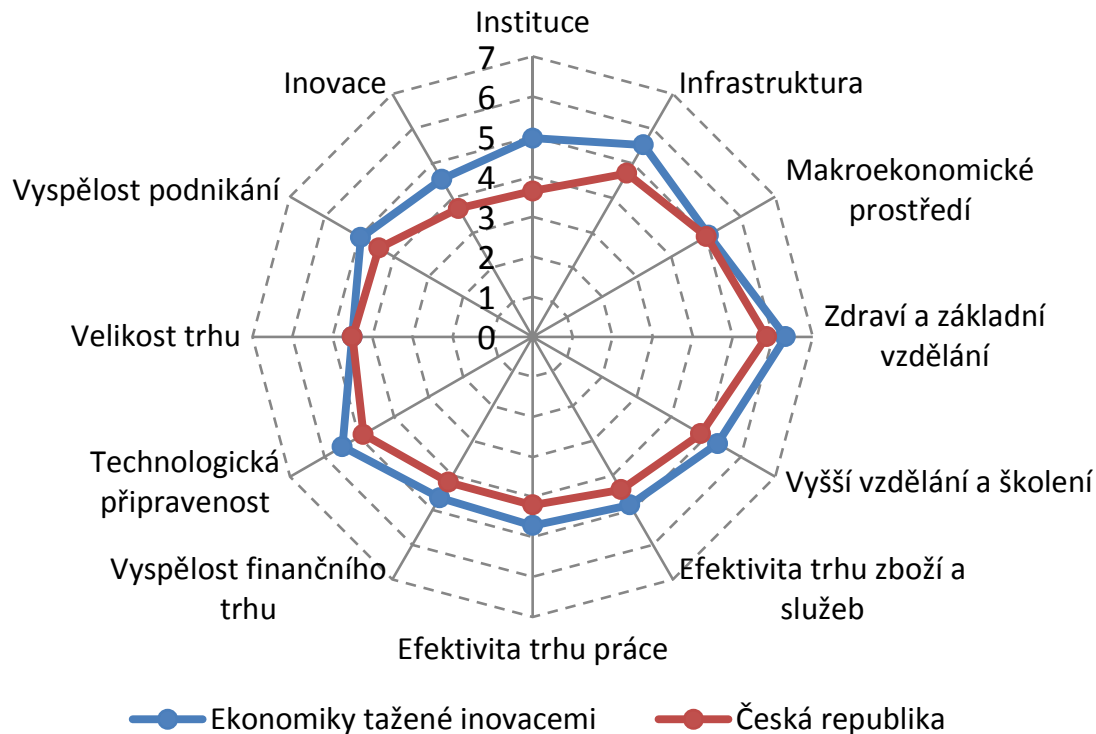
4. Jak najít exportní příležitosti ČR: podle EDSM

- Na této mapě jsou země zbarveny podle počtu exportních příležitostí- čím více příležitostí, tím tmavší barva.
- Model bere v potaz poptávkovou stranu potenciální příležitosti (velikost trhu, růst trhu apod.), nabídkovou stranu (projevená konkurenční výhoda, Lafayův index), obchodní překážky, **dovozní náročnost exportu** a řadu dalších parametrů.
- Lze nastavit maximální teritoriální riziko a přiřadit váhu např. růstu trhu či snadnosti podnikání na trhu. Model lze využít na různé kategorie zboží.

http://www.eeip.cz/mapa_exportera/mapa_exportera.html

5. Inovace a konkurenceschopnost

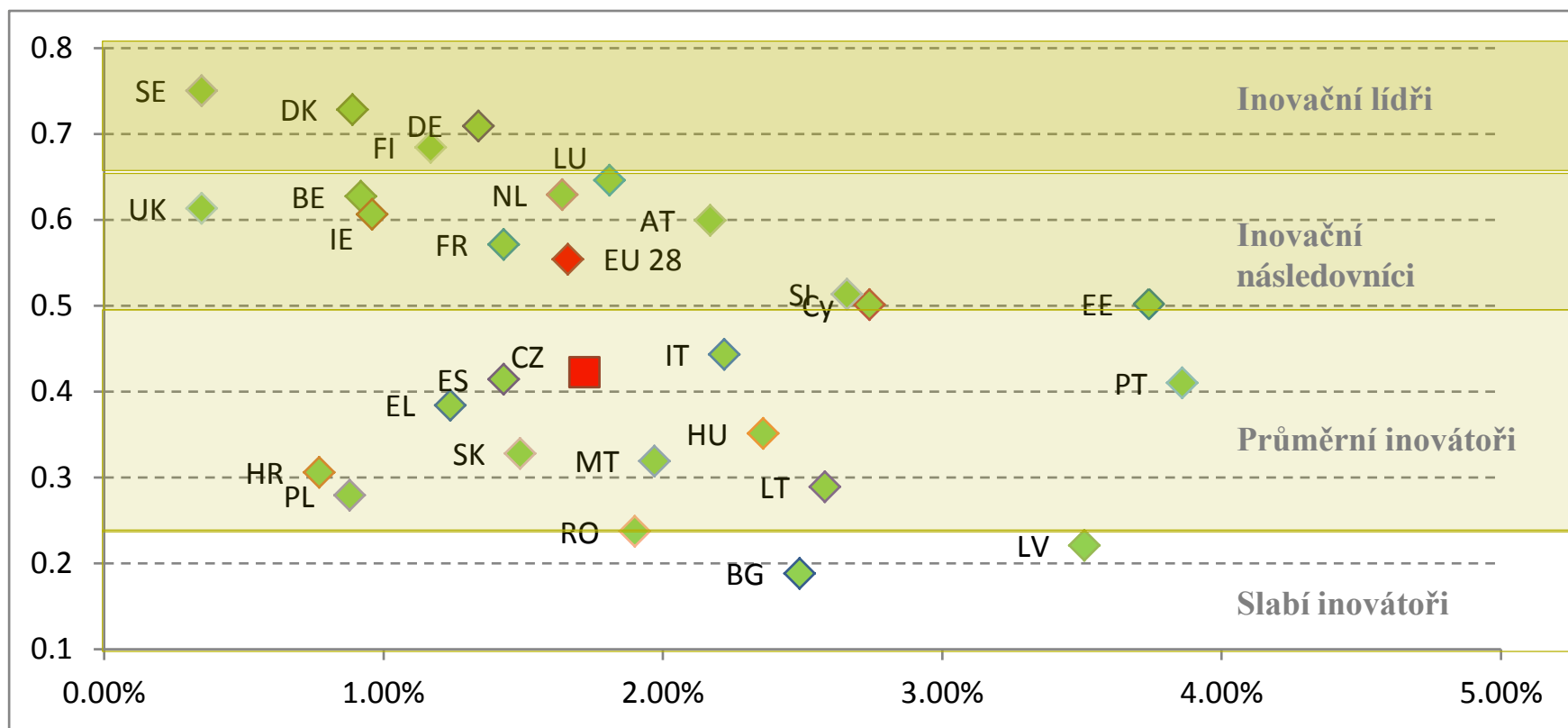

Umístění ČR dle vybraných subkategorií

- Instituce 86 z 148
- Infrastruktura 39 z 148
- Inovace 37 z 148

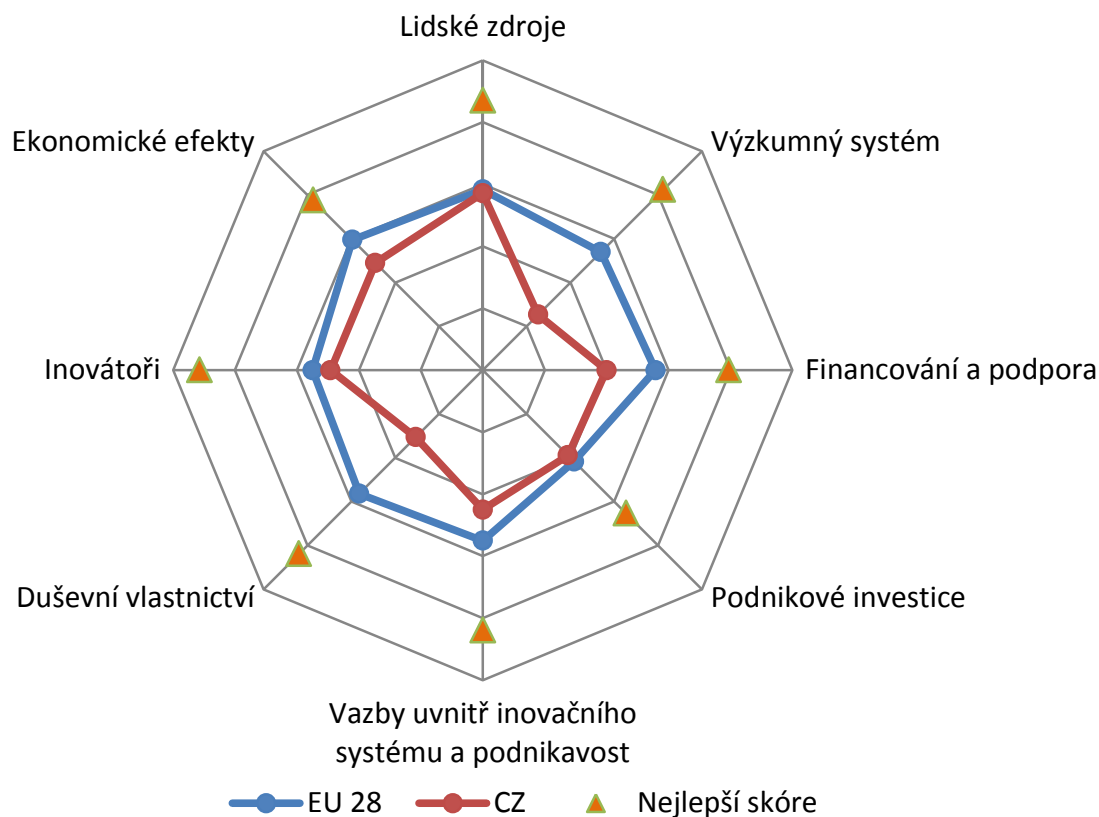
Dle mezinárodního srovnání Global Competitiveness Report 2013-2014 kromě dlouhodobě zmiňovaného slabého institucionálního prostředí a infrastruktury zaostává Česká republika za vyspělými ekonomikami výrazněji i v inovacích

5. Srovnání Inovační výkonnosti vybraných zemí dle SII indexu

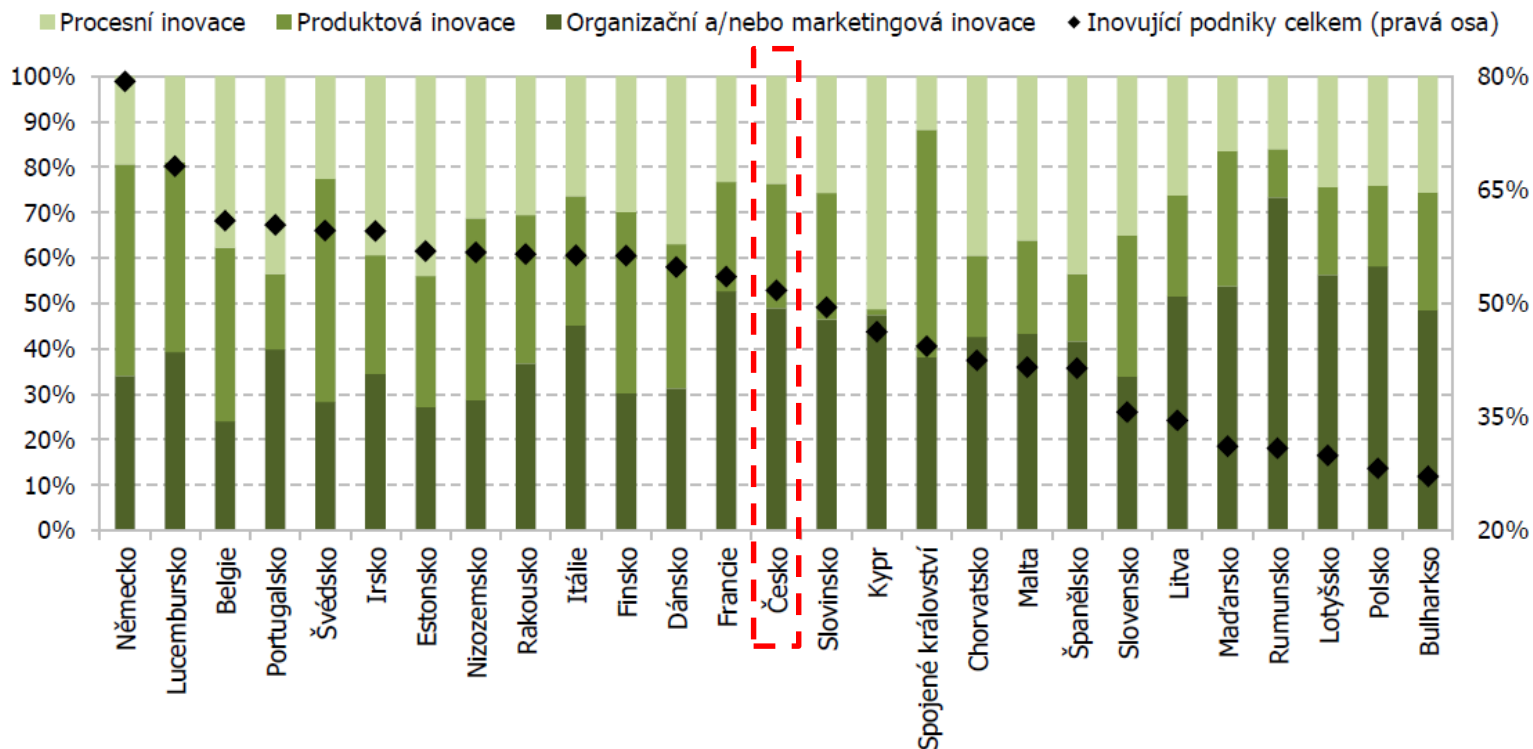
- Dle souhrnného inovačního indexu (SII) Česká republika patří do skupiny průměrných inovátorů
- Z hlediska srovnání inovací se Česká republika i nadále nachází pod úrovní, kterou dosáhla EU 28 jako celek.
- Inovačními lídry jsou vyspělé severské země (Švédsko, Dánsko, Finsko) a Německo

5. Dimenze inovační výkonnosti – srovnání s EU 28

Z hlediska jednotlivých faktorů ovlivňující celkovou inovační výkonnost země, má ČR relativně slabší pozici v oblasti výzkumného systému (zahrnuje ukazatele kvality a otevřenosti veřejného výzkumu a využívání duševního vlastnictví (zahrnuje přihlášky patentů, ochranné známky)).

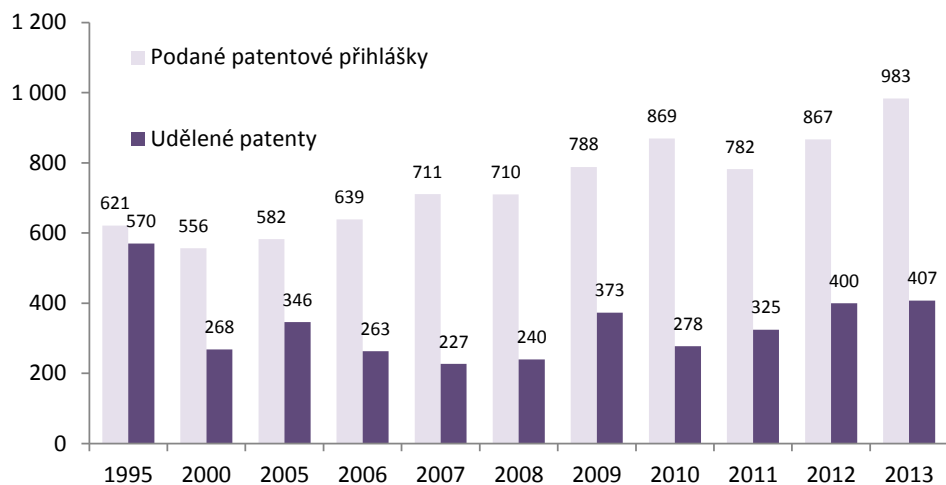
5. Inovační podniky podle typu inovace (2008 – 2010)

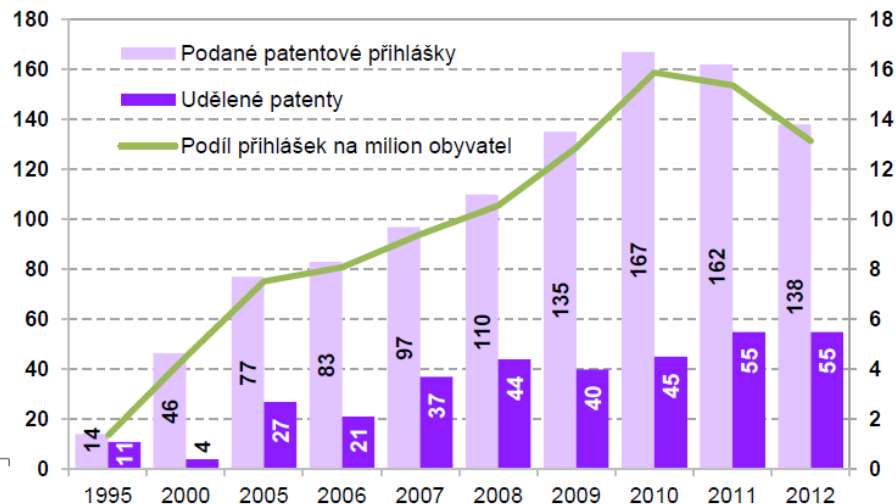
- Podíl firem vykazujících inovační aktivity v České republice mírně přesahuje 50 % hranici.
- V porovnání s vyspělými evropskými státy se ovšem jedná o lehce podprůměrné hodnoty
- V České republice převažují zaměření na organizační/nebo marketingovou inovaci.
- Vysoký podíl organizační/marketingové inovace je znakem země s nižší inovační výkonností, resp. s nižším podílem inovujících podniků.

5. Inovace - duševní vlastnictví

Patentová aktivita tuzemských subjektů u UPV (počet)

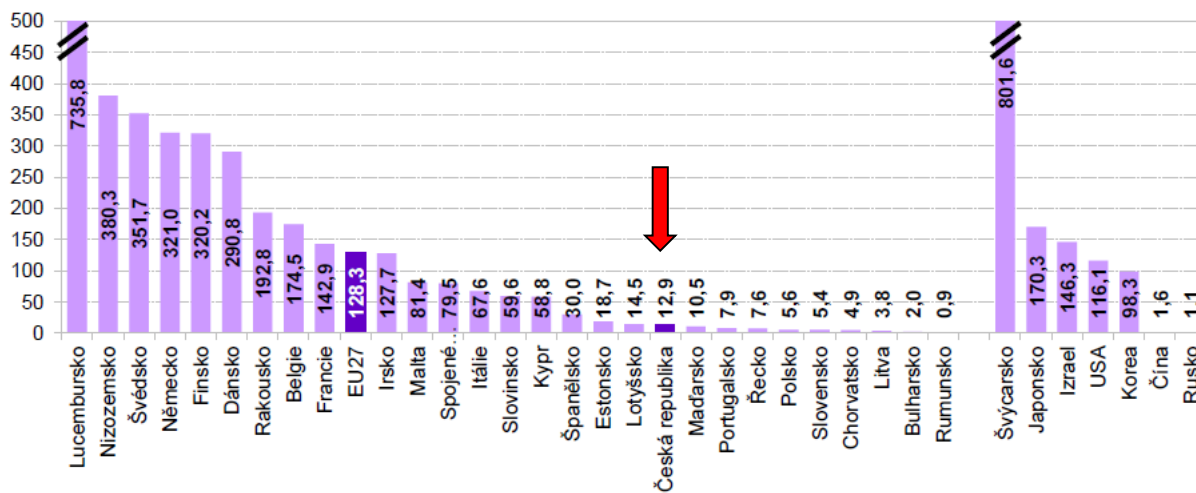
Patentová aktivita tuzemských subjektů u EPO (počet)

- ❑ V roce 2012 došlo k nárůstu jak počtu tuzemských přihlášek (o 11 % meziročně), tak i počtu udělených patentů (o 25% meziročně) u UPV.
- ❑ Z hlediska odvětvového bylo nejvíce přihlášek ve strojírenském, automobilovém a farmaceutickém průmyslu
- ❑ I přes pozvolný nárůst udělených patentů EPO pro tuzemské subjekty česká republika stále výrazně zaostává za vyspělými zeměmi EU.

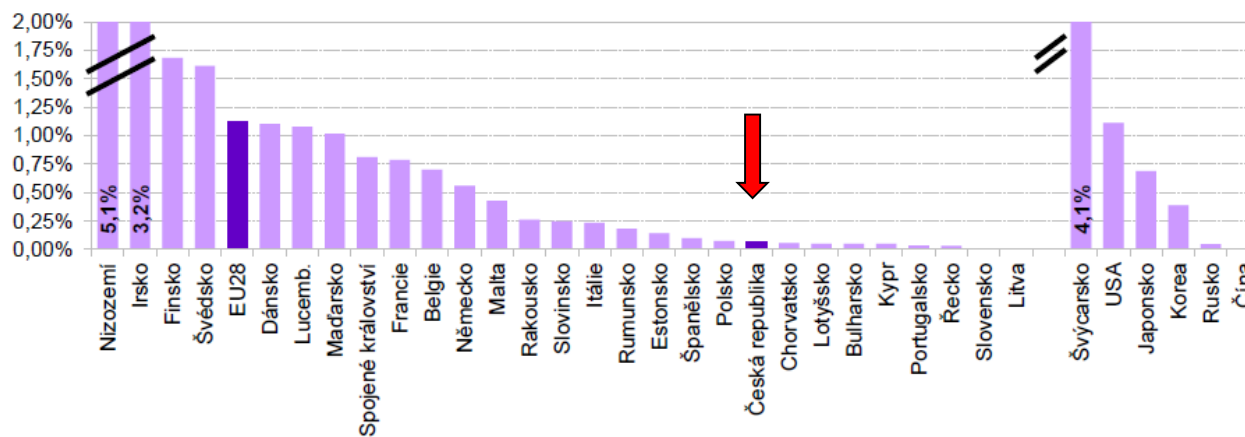
5. Inovace - duševní vlastnictví – Mezinárodní srovnání

Patentové přihlášky podané u EPO, 2007 – 2012 (počet na milion obyvatel)*

I přes zvyšující se počet přihlášek/udělených patentů je Česká republika dle počtů patentových přihlášek na obyvatele hluboko pod průměrem EU.

Příjmy za licenční poplatky inkasované ze zahraničí, 2011 (podíl na HDP)

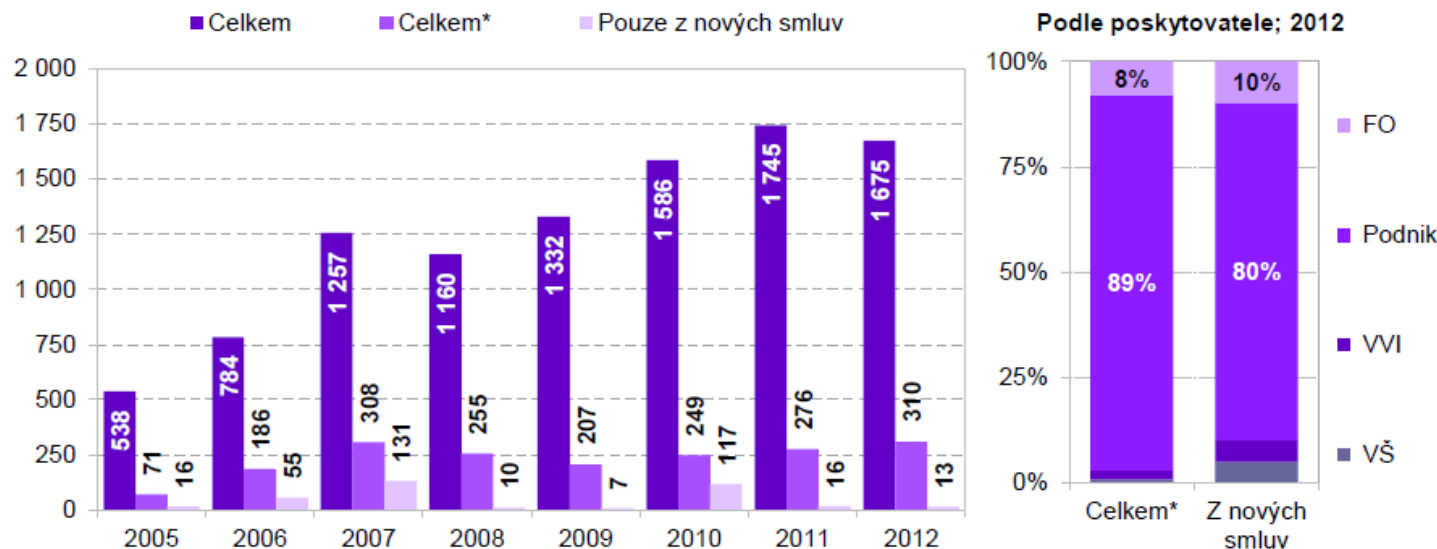

Česká republika je hluboko pod průměrem i s ohledem na příjmy za licenční poplatky inkasované ze zahraničí (podíl na HDP). Nejvyšších hodnot dosahuje Nizozemsko (5,1%), Švýcarsko (4,1%)

Zdroj: ČSÚ 2013

5. Inovace - Výzkumný systém – Příjmy z licenčních poplatků

Příjmy subjektů působících v ČR z licenčních poplatků za poskytnutí právo využívat vynálezy/technické řešení chráněné patentem nebo užitný vzor (mil. Kč, %)

*Bez licenčních příjmů Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. uvedených v příslušných výročních zprávách
 Poznámka č.1: VŠ – veřejná vysoká škola; VVI – veřejná výzkumná instituce; FO – podnikající nebo nepodnikající fyzická osoba
 Poznámka č.2: V roce 2012 se 1 % příjmů z licenčních smluv celkem* rovná a z nově uzavřených

- Drtivá většina příjmů z licenčních poplatků pochází od Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, vii (výsledky týmu Antonína Holého). V následujících letech lze očekávat sestupný trend.
- Kromě mimořádného roku 2010 jsou v posledních 5-ti letech příjmy z nových smluv na úrovni 10 – 15 mil. Kč ročně.
- V roce 2012 jen 20 % subjektů za své licence obdržela více jak milión korun. Naopak téměř 40 % poskytovalo licenci k využití bez jakýchkoliv licenčních příjmů ve sledovaném roce.

Kontakty

[Institut ekonomických studií](#)

[FSV UK](#)

[Opletalova 26, Praha 1](#)

mejstrik@fsv.cuni.cz

<http://ies.fsv.cuni.cz>

[EEIP,a.s.](#)

[chairman](#)

[Thunovska 12, Praha 1](#)

Michal.mejstrik@eeip.cz

<http://www.eeip.cz>

International Chamber of Commerce ČR

Chairman

E-mail: mejstrik@icc-cr.cz

www.icc-cr.cz

Case: Exportní příležitosti v odvětví uměleckých světelných plastik a dekorativních objektů ze skla

Příklad vyhledávání vhodné exportní příležitosti pro konkrétní odvětví

- **Jako relevantní** trhy zboží byly vybrány následující odvětví (dle HS6 členění):

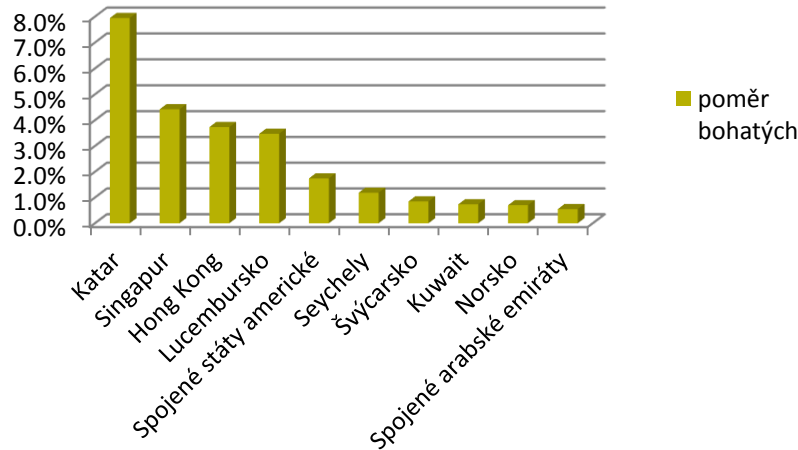
HS6 kód	druh zboží
701932	Rohože tenké(závojobvé)skleněné
700232	Trubice ze skla,koef.tepl.roztaž.do 5x10-6K-1
701890	Oči(ne protězy),figurky ap ze skla(ne bižut)
700529	Sklo tabulové plavené,brouš,bez drát.vl,ost.
701349	Sklo stolní,kuchyňské,ne nápojové,ost.
700510	Sklo tab.plav,brouš,bez drát.vl,reflex.vrstva
700420	Tažené a foukané sklo, barvené ve hmotě
701391	Zboží skleněné ostatní z křišťálu olovnatého
700210	Sklo ve tvaru kuliček(ne mikrokuličky)
700521	Sklo tab.plavené,brouš,bez drát.vl,barvené ap
940592	Části z plastů svítidel,světelných reklam ap
940591	Části skleněné svítidel,světelných reklam ap
940520	Lampy elektrické noční,stojací,kancelářské
701342	Sklo stolní,kuchyňské,ne nápojové,sklo koef.<5x10-6K-1
701399	Zboží skleněné ostatní
702000	Zboží skleněné ostatní
701341	Sklo stolní,kuchyňské,ne nápojové,z křišťálu olovnatého
701919	Ost. skleněná vlákna, rohože, rouno, desky
940540	Svítidla elektrická ostatní
940599	Části svítidel,světelných reklam ap,ne sklo,plast
940510	Svítidla stropní,nástěnná,ne venk.ver.osvětln.
701810	Perly skleněné,imitace perel,drahokamů apod.

Specifická kritéria

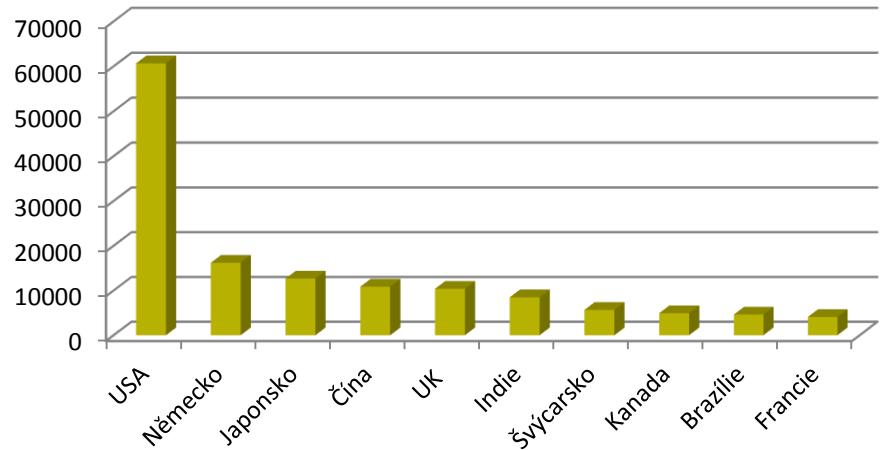
- Kromě kritérií již zvolených v obecném EDSM a jejich aplikaci na vyhledávání exportních příležitostí (dle HS6 členění) byly přidány další kritéria, která odpovídají specifikům trhu. Jedná se především o trh luxusního zboží se specifickými zákazníky, proto je třeba kombinovat základní kritéria EDSM s dalšími specifickými kritérii.
- **Cílové skupiny zákazníků:** kasina, luxusní hotely, bohaté domácnosti
- **Zvolená kritéria:** počet kasin, příjmy z turismu- absolutní i relativní (předpoklad pozitivní korelace mezi příjmy z turismu a počtem luxusních hotelů), poměr bohatých domácností a odhadovaný počet bohatých.
- **Data:** počet kasin- Casino City (2012), příjmy z turismu- World Bank (2010), poměr bohatých- World Bank (2010)
- Poměr bohatých je zde použit pouze jako statistická veličina, která byla odhadnuta z Gini koeficientu a HDP na hlavu za předpokladu lognormálního rozdělení příjmů dolních 98 % příjmů a Paretova rozdělení horních 2 % příjmů. Jako bod zlomu je použit hrubý domácí produkt 200 000 USD připadající na člověka.

Přehledové statistiky specifických kritérii pro daný trh

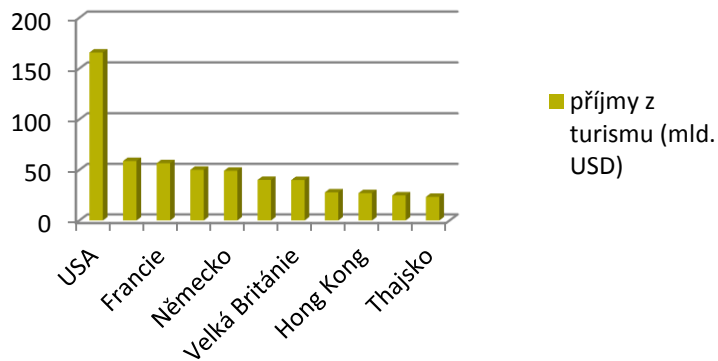
poměr bohatých

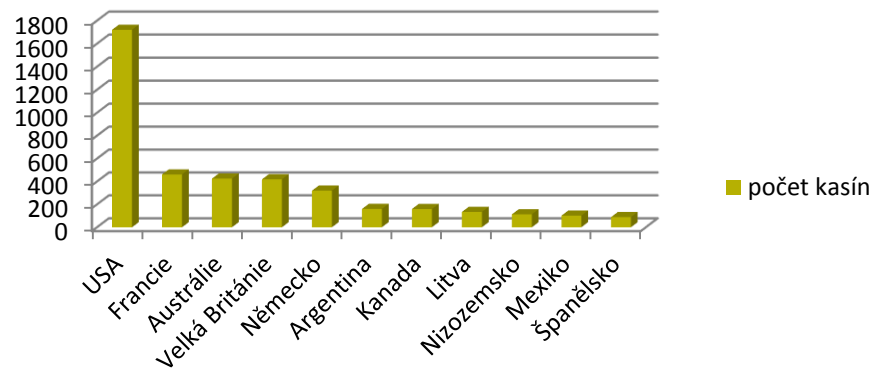
Počet lidí s finančním majetkem nad 30 mil. USD

příjmy z turismu

počet kasin

Exportní příležitosti dle zemí a druhu zboží

HS6 kód	druh zboží	počet příležitostí	stát	počet příležitostí
700510	Sklo tab.plav,brouš,bez drát.vl,reflex.vrstva	1	Omán	4
701391	Zboží skleněné ostatní z křišťálu olovnatého	2	Malajsie	4
701890	Oči(ne protézy),figurky ap ze skla(ne bižut)	3	Thajsko	4
700529	Sklo tabulové plavené,brouš,bez drát.vl,ost.	4	Kolumbie	4
700521	Sklo tab.plavené,brouš,bez drát.vl,barvené ap	4	Izrael	4
701349	Sklo stolní,kuchyňské,ne nápojové,ost.	4	Polsko	5
700210	Sklo ve tvaru kuliček(ne mikrokuličky)	4	Belgie	5
701341	Sklo stolní, kuchyňské, ne nápojové,z křišťálu olovnatého	5	Španělsko	5
700420	Tažené a foukané sklo, barvené ve hmotě	5	Kanada	5
940592	Části z plastů svítidel,světelných reklam ap	6	Katar	5
940591	Části skleněné svítidel,světelných reklam ap	9	Indie	5
940599	Části svítidel,světelných reklam ap,ne sklo,plast	11	Slovensko	6
701919	Ost. skleněná vlákna, rohože, rouno, desky	11	Rakousko	6
701399	Zboží skleněné ostatní	11	Korea	6
702000	Zboží skleněné ostatní	12	Brazílie	6
940520	Lampy elektrické noční, stojací, kancelářské	12	Čína	7
701932	Rohože tenké(závojové)skleněné	12	Nizozemsko	8
940540	Svítidla elektrická ostatní	13	Hong Kong	8
940510	Svítidla stropní,nástěnná,ne venk.veř.osvětl.	14	Turecko	9
701342	Sklo stolní, kuchyňské, ne nápojové,sklo koef.<5x10-6K-1	15	SAE	9
700232	Trubice ze skla,koef.tepl.roztaž.do 5x10-6K-1	16	Itálie	10
701810	Perly skleněné,imitace perel,drahokamů ap	21	Francie	11
			Velká Británie	11
			Německo	13
			USA	13
			Rusko	13

Exportní příležitosti

Nejvíce exportních příležitostí ve vybraných druzích zboží nalezneme v Evropě a v Asii.

